

UCZENIE SIĘ I NAUCZANIE JĘZYKÓW OBCYCH W ZŁOŻONEJ I DYNAMICZNEJ RZECZYWISTOŚCI

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA
NAUKOWO-DYDAKTYCZNA

11 – 13 września 2023 r.
Wrocław

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

POLSKIE TOWARZYSTWO
NEOFILOLOGICZNE

Uniwersytet
Wrocławski

UCZELNIA
BADAWCZA
inicjatywa doskonałości

I. Wykłady plenarne

Monika Grabowska, Maciej Smuk, Magdalena Sowa

The Last of Us? Czy istnieje przyszłość dla neofilologii?

W wystąpieniu zostaną przedstawione wyniki badania poprzecznego zrealizowanego w latach 2019-2020 na grupie 4893 studentów 43 kierunków studiów o profilu filologicznym na 13 uniwersytetach w Polsce. W badaniu wzięli udział studenci rozpoczynający i kończący studia, na poziomie licencyjnym i magisterskim. Celem badania było uzyskanie informacji nt. stosunku studentów do wybranego kierunku filologicznego - przedmiotem analizy były następujące aspekty: motyw wyboru studiów, oczekiwania studentów wobec treści przekazywanych podczas studiów, przyczyny zainteresowania różnymi obszarami kształcenia filologicznego, stopień satysfakcji ze studiów, plany zawodowe studentów, czynniki decydujące o kontynuowaniu bądź niekontynuowaniu studiów na poziomie studiów magisterskich itd. We wnioskach postaramy się zdefiniować kierunki ewolucji kształcenia filologicznego w Polsce w najbliższym dziesięcioleciu.

Anna Jaroszewska

Ceńmy, lecz nie przeceniajmy! O nowych technologiach w dydaktyce języków obcych jako realnym zagrożeniu dla międzyludzkich relacji oraz dobrostanu uczniów w świetle baumanowskiej koncepcji „płynnej nowoczesności” oraz „płynnego pokolenia”

Celem wystąpienia jest zwrócenie uwagi na coraz częstsze zjawisko przeszacowania wartości nowych technologii w dydaktyce języków obcych (i nie tylko). Skutkiem tego – mimo zalet narzędzi kryjących się pod tą nazwą – coraz bardziej zagrożone stają się prymarne cele edukacji, w tym edukacji obcojęzycznej. Tych – zdaniem autorki – nie można dziś ograniczać do kompetencji komunikacyjnej w języku obcym. Współcześnie równie ważne są szersze kompetencje społeczne, umożliwiające nie tylko wymianę informacji i nawiązywanie międzyludzkich relacji, lecz przede wszystkim ich podtrzymanie i stały rozwój; niezależnie od stopnia złożoności i zróżnicowania otoczenia społecznego, kulturowego, gospodarczego, politycznego itd. To one bowiem przesądzą o możliwości osiągnięcia celu fundamentalnego, który także wyraźnie wyartykułowano w polskim prawie oświatowym. Jest nim dobrostan jednostki, która – z natury przecież – wciąż jeszcze (sic!) pozostaje istotą społeczną. Aby w pełni wykorzystać drzemiący w tych relacjach potencjał, nie można zatem przedkładać komunikacji zdalnej nad osobisty kontakt w „realnej” rzeczywistości. Dotyczy to także układu glottodydaktycznego i funkcjonujących w jego granicach nauczycieli oraz uczniów. Za punkt wyjścia i jednocześnie uzasadnienie dla rozwinięcia tej tezy przyjęto Zygmunta Baumana (1925–2017) koncepcję „płynnej nowoczesności” oraz „płynnego pokolenia”. Przekonanie autorki o wciąż zbyt dużej rozbieżności między teorią, polityką i prozą szkolnej sceny stanowi zaś pierwotny motyw wystąpienia.

Jarosław Krajka, Fabiana Diniz Kurtz da Silva, Peter Mitchell

Innowacyjność w kształceniu językowym w erze sztucznej inteligencji w opiniach polskich, brazylijskich i rosyjskich nauczycieli

Refleksja nad definicją innowacyjności i próba zmierzenia efektu innowacji (nie tylko w wymiarze technologicznym) są niezbędne dla kształtowania i rozwoju każdej właściwie

funkcjonującej instytucji edukacyjnej. W szczególności, warto wiedzieć, w jakim stopniu zmiana podejścia dydaktycznego i nowatorskie działania nauczyciela skutkują lepszymi wynikami osiąganymi przez uczniów. Świadomość tego typu pozwala decydentom na aprobowanie kierunków reform edukacyjnych i stosowną alokację ich finansowania.

Innowacyjność w edukacji nie może opierać się jednak na subiektywnym poczuciu „nowości” czy „atrakcyjności”, ale powinna być operacjonalizowana przez obiektywne wyznaczniki, zweryfikowane na drodze badawczej. Dla przykładu, projekt OECD zorientowany na zmierzenie efektu innowacyjności w edukacji (Vincent-Lancrin et al., 2017) wprowadza serię komponentów pojęcia „innowacyjności” oraz metodologię badania wpływu innowacyjnych środowisk uczenia się, wypracowane na podstawie różnych źródeł i technik zbierania danych takich jak dostępne krajowe ankiety (np. EU Community Innovation Survey) czy ankiety badające zmiany organizacyjne nakierowane na pomiar rozpowszechniania konkretnych innowacji w gospodarce. W praktyce badacza-glottodydaktyka niezbędna jest jednak dalsza operacjonalizacja czynników innowacyjności i ich przełożenie na opis konkretnych procedur i sytuacji obserwowalnych w klasie językowej.

Jednocześnie niezwykle ciekawym problemem badawczym jest sposób postrzegania innowacyjności kształcenia językowego przez nauczycieli-praktyków na różnych etapach kariery zawodowej, zatrudnionych w różnych typach szkół i w różnych krajach, w szczególności porównując kształcenie przed pandemią COVID-19 oraz w bieżącej erze post-pandemicznej z wszechobecnymi narzędziami sztucznej inteligencji.

Celem wykładu będzie refleksja nad pojęciem innowacyjności w kształceniu językowym w szerokim ujęciu tego terminu (nie tylko obejmującym innowacje sprzętowo-procesowe na bazie nowoczesnych technologii), modelami przyswajania innowacji oraz postrzeganiem innowacyjności edukacji językowej w ujęciu porównawczym obejmującym polskich, brazylijskich i rosyjskich studentów-przyszłych nauczycieli, praktykujących nauczycieli języków obcych oraz osoby zarządzające placówkami edukacyjnymi.

Arkadiusz Rojczyk

Wymowa języka obcego – metodologia badań i skuteczność nauczania

Celem wykładu jest omówienie współczesnych metod badania wymowy w języku obcym oraz analiza wyników aktualnych badań dotyczących skuteczności uczenia wymowy. Uczenie się języka obcego oznacza konfrontację z systemem dźwiękowym, który często znacznie różni się od tego, który mamy w naszym języku ojczystym. Badania nad wymową języka obcego łączą obszary badawcze takie jak ogólne kognitywne i motoryczne procesy artykułowania mowy, psycholingwistyczne spojrzenie na to, jak ludzki mózg przetwarza język ojczysty i język obcy, oraz praktyczne, metodologiczne i teoretyczne podstawy nauczania języka obcego. Ponieważ ludzka mowa może być badana na wielu poziomach, nie dziwi więc, że badania nad wymową języka obcego korzystają mocno z technologicznego rozwoju, który wspiera badania w obszarach takich jak fizyka, akustyka, medycyna czy też informatyka. Wykład omawia najnowsze technologie, które wykorzystujemy w badaniach nad artykulacją i percepcją mowy w języku obcym takie jak wizualizacja mowy, ultrasonografia, okulografia, Facial Motion Capture (FMC) oraz artykulografia elektromagnetyczna. Omówione zostaną również wybrane aspekty nauczania poprawnej wymowy w języku angielskim jako języku obcym.

Joanna Rokita-Jaśkow

Wyzwania dla nauczycieli i edukatorów języków obcych w płynnej rzeczywistości: podejście ekolingwistyczne

Niezwykłe zmienna i złożona rzeczywistość edukacyjna, jak i fakt, że proces uczenia się języków obcych ma miejsce również poza klasą szkolną, sprawiają, że nauczyciele nie są już i nie mogą być jedynym źródłem i modelem języka obcego, a skuteczność nauki zależy od wielu pozaszkolnych aktorów edukacyjnego ekosystemu, np. rodziców, edukatorów nauczycieli, badaczy, a także wzajemnych relacji między nimi, co jest główną tezą podejścia ekologicznego w glottodydaktyce.

W swoim wystąpieniu pokrótce przedstawię jego założenia w porównaniu do teorii złożonych systemów dynamicznych, a następnie omówię przykłady badań w nurcie ekologicznym, w tym własnych, w szczególności w odniesieniu do nauczania uczniów migrantów, czy postrzegania roli edukatora nauczycieli. Szczególną uwagę zwrócę na rolę sprawczości poszczególnych aktorów edukacyjnego systemu, a także takich elementów, jak: budowanie relacji, czy uznanie różnorodności i zmienności kontekstów uczenia się. Wystąpienie zakończę wskazaniem najpilniejszych wyzwań i możliwych rozwiązań w dynamicznie zmieniającej się edukacyjnej rzeczywistości.

II. Referaty

Ewa ANDRZEJEWSKA

Doświadczenia nauczycieli języków obcych w wielojęzycznych i wielokulturowych klasach szkolnych

Od początku wojny w Ukrainie wraz z napływem migrantów do Polski zmienia się sytuacja w naszych szkołach. W większości przypadków uczniowie z Ukrainy włączeni zostają do już istniejących klas. Nauczyciele stają przed zadaniem pracy w innych niż wcześniej warunkach. Liczba dzieci z Ukrainy posługujących się językiem ukraińskim lub rosyjskim jako językiem rodzimym jest znacząco większa niż w przeszłości. Z tekstów publicystycznych dowiadujemy się raczej o problemach organizacyjnych nowej sytuacji edukacyjnej niż o aspektach dydaktycznych.

Celem referatu jest przedstawienie wyników badania, które chce pokazać, jak nauczyciele języków obcych pracują w wielojęzycznych i wielokulturowych klasach, do których uczęszczają - oprócz uczniów z rodzimym językiem polskim i językiem regionalnym kaszubskim – dzieci migrantów z Ukrainy. Materiał badawczy pozyskany został poprzez indywidualne wywiady z nauczycielami języków: angielskiego, niemieckiego i kaszubskiego. Doświadczenia nauczycieli, są podstawą rozpoznania i interpretacji tego, co stanowi potencjał nowej sytuacji, a co sprawia problemy, w jakim stopniu dotyczą one aspektów przyswajania języków, a w jakim kultury, jakie strategie nauczania stosują nauczyciele, czego nauczyli się w trakcie pracy w zmienionych warunkach, a jakich zasobów im brakuje.

Małgorzata BARAN-LUCARZ, Agata SŁOWIK-KROGULEC

Lęk językowy u starszych dorosłych podczas zajęć języka angielskiego prowadzonych stacjonarnych i online: Wyniki badania pilotażowego

Jak wskazują liczne badania naukowe, lęk językowy (LJ) jest jednym z najsilniejszych predyktorów sukcesu w opanowaniu języka obcego (J2), obok talentu, motywacji i pamięci roboczej (Teimouri et al., 2019). Chociaż badania nad tym czynnikiem prowadzone są od wiele lat, istnieje wiele zagadnień z nim związanych, które nie zostały jeszcze wystarczająco dogłębnie zbadane. Jednym z nich jest kwestia LJ odczuwanego przez starszych dorosłych podczas zajęć J2 prowadzonych w klasie oraz z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Czy jego poziom jest równie wysoki w tych dwóch środowiskach nauczania? Jakie są jego źródła i czy różnią się w zależności od medium prowadzenia zajęć? Które umiejętności językowe wywołują najczęściej LJ w tej grupie wiekowej i dlaczego? Celem prezentacji jest przedstawienie badania pilotażowego, wykorzystującego metody ilościowe (ankiety) i jakościowe (technika rysunku, wywiady), pozwalającego odpowiedzieć na powyższe pytania. Prezentacja zakończy się przedstawieniem implikacji pedagogicznych wynikających z przeprowadzonego badania.

Teimouri, Y., Goetze, J., & Plonsky, L. (2019). Second Language Anxiety and Achievement: A Meta-Analysis. *Studies in Second Language Acquisition*, 41(2), 489-489, doi:10.1017/S0272263118000311

Izabela BAWEJ

O wykorzystaniu wiadomości SMS w nauczaniu komunikacji w języku obcym na przykładzie języka niemieckiego

Niniejsze wystąpienie podejmuje problem rozwijania umiejętności komunikowania się w języku obcym z perspektywy pisania krótkich wiadomości tekstowych w języku niemieckim. SMS-y są obecnie jedną z najbardziej powszechnych form nowoczesnej komunikacji. Taki sposób pisemnej wymiany informacji jest na przykład bardzo popularny wśród młodych ludzi. Kwestia nabycia wprawy w przekazywanie informacji za pomocą wiadomości tekstowych jak najbardziej wpisuje się w zmiany, jakie w ostatnich latach zaszły w otaczającym nas świecie, dlatego powinna ona znaleźć swoje odzwierciedlenie w nauczaniu języków obcych na studiach językowych. Prezentowane rozważania osadzone są w praktyce dydaktycznej i przedstawiają opis projektu w zakresie kształtowania biegłości w rozumieniu i tworzeniu komunikatów tekstowych na zajęciach z praktycznej nauki języka niemieckiego – pisanie z ortografią, m.in. stylu wiadomości SMS (wyboru środków językowych, stosowanych skrótów, w tym skrótów niemieckich i angielskich), przykładów ćwiczeń czy wpływu SMS-ów na przebieg i jakość prowadzonych zajęć z języka niemieckiego. Omawiany projekt badawczy ma także pokazać zasadność wprowadzania tego typu tekstów i ich wartość dydaktyczną w nauczaniu języka obcego, zaproponować przykładowe rozwiązania, które mogą być wykorzystane w procesie rozwijania sprawności pisania w języku obcym, jak również wskazać, w jaki sposób można wykorzystać wiadomości SMS-owe na zajęciach z języka obcego, aby poszerzać i utrwalać słownictwo związane z telefonem komórkowym.

Magdalena BIAŁEK

Koncepcja samoregulacji w dydaktyce języka obcego

Celem wystąpienia jest zaprezentowanie koncepcji samoregulowanego uczenia się języka obcego w polskim kontekście edukacyjnym. Wychodząc od analizy licznych modeli, definicji i koncepcji samoregulacji, spróbuję szczegółowo zdefiniować to pojęcie w odniesieniu do edukacji obcojęzycznej, ze szczególnym uwzględnieniem roli i zadań zarówno nauczyciela, jak i ucznia, a także innych elementów układu glottodydaktycznego. Spróbuję określić, w jaki sposób w zinstytucjonalizowanym nauczaniu języków obcych nauczyciel może wspierać samoregulację uczniów. Z drugiej strony podejmę próbę zaprezentowania sylwetki ucznia, gotowego na rozwijanie samodzielności i sprawczości. W prezentowanej koncepcji uwzględnię również rolę treningu strategicznego, jego rodzaje, potencjał i ograniczenia, a także inne możliwości wspierania samoregulowanego uczenia się języka obcego w warunkach szkolnych. Zaproponowanie takiego tematu wynika z przekonania, że wieloaspektowość samoregulacji, mnogość istniejących modeli i definicji, ale przede wszystkim coraz częstsze używanie tego pojęcia w kontekście uczenia się języka obcego, wymaga doprecyzowania na potrzeby tegoż właśnie kontekstu.

Marzena BLACHOWSKA-SZMIGIEL

Aspiracje życiowe studentów II roku studiów licencjackich na filologii romańskiej: między wewnętrzną motywacją do działania a zewnętrzną presją

W wystąpieniu omawiam wyniki badania aspiracji życiowych studentów II roku studiów licencjackich – reprezentantów pokolenia Z, które przyszło na świat i wzrasta w realiach płynnej nowoczesności (Bauman 2007). Badanie przeprowadziłam na filologii romańskiej w 2022 roku. Płynna nowoczesność określana jest jako: globalistyczna, materialistyczna, konsumpcjonistyczna, hybrydowa, promująca powierzchowność i bylejakość. Wśród cech pokolenia Z badacze wymieniają: „umysł wielowątkowy” niezdolny do głębszej analizy (Carr 2013: 21), narcyzm, brak zainteresowania religią, polityką, podłączenie do Internetu, niski poziom kreatywności, ukierunkowanie na cele zewnętrzne, w tym silną potrzebę publicznego zaistnienia i bycia celebrytami, brak umiejętności odroczonej gratyfikacji (Morbiter 2014: 140.) Zważywszy na w/w charakterystyki założyłam, że współczesny student filologii romańskiej:

1. przywiązuje większą wagę do celów zewnętrznych i aspiracji materialistycznych,
2. potrzebuje wsparcia w rozwijaniu umiejętności uczenia się, by w rezultacie w aktywny i twórczy sposób funkcjonować w realiach płynnej nowoczesności.

Sformułowałam następujące pytania badawcze:

1. W jakim stopniu studenci filologii romańskiej (SFR) ulegają zewnętrznej presji „płynnej nowoczesności”, a w jakim dążą do realizacji celów wewnętrznych?
- 2.
3. Czy i na ile aktualny system studiów na filologii romańskiej przygotowuje SFR do roli aktywnego i krytycznego uczestnika „płynnej nowoczesności”?

Omówienie badania poprzedza charakterystyka pokolenia Z w płynnej nowoczesności i w realiach skryzalizowanej rzeczywistości uniwersyteckiej.

Bauman Zygmunt. 2007. Płynne życie. Kraków: Wydawnictwo Literackie
Carr Nicholas. 2010. Płytki umysł. Jak internet wpływa na nasz mózg. Gliwice: Wydawnictwo Helion.

Morbitzer Janusz. 2014. Nowa kultura uczenia się – ku lepszemu edukacji w cyfrowym świecie. W: Edukacja jutra od tradycji do nowoczesności. Aksjologia w edukacji jutra. Red. Kamińska A., Denek K., Oleśniewicz P. Sosnowiec: Wydawnictwo: Wyższa Szkoła Humanitas: 137-148.

Anna BORKOWSKA

Interakcja w parach osób w późnej dorosłości – raport z badania poziomu gotowości komunikacyjnej w języku angielskim oraz analiza strategii komunikacyjnych

Referat koncentruje się na przybliżeniu wyników badania jakościowego, którego fundamentalnym celem było określenie poziomu gotowości komunikacyjnej (GK) (MacIntyre i in., 1998) starszych dorosłych (60+) oraz przeanalizowanie strategii komunikacyjnych zastosowanych podczas wykonywania zadania opartego na luce informacyjnej. W badaniu wykorzystano kwestionariusz samooceny GK, skalę samooceny zadania oraz zaadoptowaną skalę GK w pracy grupowej (Fushino, 2010). Uczestnikami badania było 16 seniorów, którzy regularnie uczęszczali na zajęcia języka angielskiego w późnej dorosłości.

Wyniki badania wykazały bardzo wysoki poziom GK podczas interakcji w parach. Seniorzy przyznali, iż komunikacja w języku angielskim z partnerem daje im dużo satysfakcji oraz pozwala na doskonalenie najważniejszej – według ich opinii – umiejętności mówienia. Stwierdzono również, że odpowiadanie na pytania ma znacznie korzystniejszy wpływ na ich GK niż zadawanie pytań, a forma zadania zdecydowanie zachęcała ich do aktywnego uczestniczenia w komunikacji. Ponadto, uznano, iż zmiana partnera w pracy w parze nie generuje negatywnych emocji, co może wynikać z dobrej dynamiki grupy oraz przyjaznego środowiska klasowego. Jeśli chodzi o strategie komunikacyjne, starsi dorośli najczęściej stosowali strategie bezpośrednie oraz interakcyjne (Dörnyei, Scott, 1997). Mowa tutaj przede wszystkim o odzyskiwaniu, autokorekcje oraz parafrazowaniu. Natomiast, w przypadkach problemów interakcyjnych, seniorzy zwracali się o pomoc partnera, to jest pytali o powtórzenie lub potwierdzenie.

Halina CHMIEL-BOŻEK

Wykorzystanie dynamicznej platformy webtoons.com/fr w nauczaniu języka francuskiego

Zaproponowanie uczniom/studentom dodatkowej lektury w celu doskonalenia kompetencji językowych i kulturowych jest zadaniem pożądanym, ale zarazem niezwykle trudnym, zważywszy na ewoluujące gusta młodzieży i zmienność wykorzystywanych przez nich nośników. To co jeszcze niedawno wzbudzało entuzjazm, szybko powszednieje, a następnie przechodzi do lamusa. Głównym celem prezentacji będzie przedstawienie platformy webtoons.com/fr, na której codziennie publikowane są kolejne odcinki tworzonych przez wielu autorów różnorodnych historii. Komiksy w wersji cyfrowej są niezwykle popularne we Francji. Czy mogą stać się owocnym narzędziem w nauce języka francuskiego? Po krótkim omówieniu zagadnień teoretycznych związanych z mangą, manfrą i webtoonem, przedstawione zostaną wyniki ankiety przeprowadzonej wśród pięćdziesięciu studentów drugiego roku filologii romańskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, której celem było poznanie ich opinii na temat możliwości wykorzystania potencjału platformy webtoons.com/fr w nauce języka francuskiego.

Anna CZURA

Ocenianie wymian wirtualnych na lektoratach języków obcych – podsumowanie projektu ASSESSnet

Wymiana wirtualna (Virtual Exchange/ telecollaboration) to formy kształcenia, dzięki której uczniowie/studenci pochodzący z różnych obszarów kulturowych i językowych komunikują się poprzez narzędzia internetowe w celu realizacji określonych celów i zadań. Pomimo rosnącej popularności wymiany wirtualnej na lektoratach języków obcych na całym świecie, brakuje opracowań naukowych i publikacji szkoleniowych na temat oceniania w tej formie kształcenia.

Projekt „ASSESSnet: ocenianie języka obcego w wymianach wirtualnych – przekonania i praktyki nauczycieli” miał na celu zbadanie przekonań nauczycieli zajęć językowych na uczelniach wyższych dotyczących celów i narzędzi oceniania, a także przyjrzenie się stosowanych przez nich strategii i procedur oceniania. Uczestnikami badania byli nauczyciele z całego świata prowadzący wymiany wirtualne na zajęciach językowych. Dane zostały zgromadzone za pomocą kwestionariusza oraz wywiadów. Wyniki badania zaowocowały publikacją zbioru dobrych praktyk oceniania w tego typu programach (Czura & Dooly, 2022). W niniejszej prezentacji przedstawię główne założenia projektu oraz podejmę się podsumowania wyników badania.

Czura, A. & Dooly, M. (2022) Assessing virtual exchange in foreign language courses at tertiary level. Research-publishing.net
<https://doi.org/10.14705/rpnet.2022.59.9782383720102>

Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach programu Unii Europejskiej Horyzont Europa (nr projektu 845783).

Marek DERENOWSKI

Analiza czynników wpływających na brak dobrostanu nauczycieli języków obcych w trakcie zdalnego nauczania

Dobrostan nauczycieli jest często postrzegany jako pozytywny stan emocjonalny, który jest procesem długotrwałym i podatnym na negatywne czynniki zewnętrzne. Dobrostan nauczyciela jest tym bardziej istotny gdyż wpływa nie tylko na poziom naszej satysfakcji zawodowej ale także na atmosferę w gronie nauczycielskim oraz w klasie. Nauczyciele na co dzień zmuszeni są radzić sobie z typowymi społeczno-edukacyjnymi wyzwaniami związanymi z niskim statusem społecznym, niskimi zarobkami, nadmierną dokumentacją, wymaganiami zwierzchników, władz oświatowych, rodziców i uczniów. Dwa lata nauczania zdalnego i stan pandemii dodatkowo zweryfikował nie tylko kompetencje uczniów, ale także postawił nowe, zupełnie nieoczekiwane wyzwania przed nauczycielami. W wyniku przejścia na zdalne nauczanie wielu nauczycieli stanęło przed koniecznością wykorzystania, często niewystarczającej, wiedzy na temat technologii w codziennej praktyce nauczycielskiej. To sprawiło, że wielu z nas odczuło niewystarczający poziom kompetencji i stres związany z koniecznością szybkiej zmiany swoich dotychczasowych nawyków nauczycielskich. W procesie wypalenia zawodowego ważną są ocena obciążenia stresem i subiektywna ocena radzenia sobie z wymaganiami zawodowymi. Z badań wiadomo, że to właśnie poczucie braku tych kompetencji jest ogniwem kluczowym dla wypalenia zawodowego (Sęk, 2005). Prezentacja ma na celu przedstawienie czynników wpływających na brak dobrostanu nauczycielskiego i ich efektów na codzienne zachowanie nauczycieli.

Agnieszka DRYJAŃSKA

Elementy językowego obrazu świata w nauczaniu języka francuskiego

Dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość wymaga ciągłego jej badania w celu aktualizacji naszej wiedzy. Obszarem cały czas wzbudzającym zainteresowanie, zarówno badaczy jak i uczących się języka francuskiego, jest relacja język – kultura – znaczenie, uznawana za „jedną z najbardziej skomplikowanych” (Lévi-Strauss, 1958). Elementem języka uważanym za szczególne „zwierciadło kultury” (Bartmiński, 2018) jest słownictwo, a podstawowym jego aspektem – znaczenie (Wierzbicka, 1996).

W glottodydaktyce języka francuskiego obserwujemy wciąż niewystarczającą wagę przywiązywaną do znaczenia, jego wymiaru kulturowego, zjawisk polisemicznych oraz konotacji będących istotną składową językowego obrazu świata (JOS). Ta struktura pojęciowa utrwalona w znaczeniach wyrazów i ich łączliwości (Grzegorzczkova, 1999) stanowi narzędzie, które mogłoby być wykorzystane w glottodydaktyce w celu pełniejszego uczenia „języka w jego złożonej relacji do kultury” (Bartmiński, 2018), uwzględniającego dynamikę zmian w „płynnej” rzeczywistości.

Celem niniejszego badania jest identyfikacja potencjału glottodydaktycznego JOS w kontekście rozwijania kompetencji leksykalnej i semantycznej w nauczaniu języka francuskiego, z wykorzystaniem korpusów tekstowych. Nasze badanie obejmie analizę związków pomiędzy językiem, kulturą i znaczeniem, w ujęciu etnolingwistycznym oraz kognitywnym. Następnie skoncentrujemy się na kompetencjach leksykalnej i semantycznej, tak jak są przedstawiane w „Europejskim systemie opisu kształcenia językowego” oraz realizowane w podręcznikach do nauki języka francuskiego, wskazując jednocześnie obszary, w których pożądane są zmiany akcentujące ścisły związek semantyki i kultury.

Dominika DZIK

Wpływ treningu strategii na słuchanie ze zrozumieniem w drugim języku obcym

Słuchanie jest jedną z podstawowych sprawności, którą uczeń rozwija od początku nauki danego języka. Stanowi źródło tzw. inputu językowego i przyczynia się do rozwoju kolejnych umiejętności językowych. Jednym ze sposobów na zwiększenie efektywności słuchania ze zrozumieniem jest trening strategii, który jest stosunkowo słabo zbadanym obszarem w kontekście uczenia trzeciego języka.

Jednym z celów przeprowadzonego badania było porównanie użycia strategii przed i po wprowadzeniu treningu strategii w drugim języku obcym (hiszpańskim). Zostało przeprowadzone wśród uczniów szkoły podstawowej, dla których pierwszym językiem obcym był język angielski. Jednym z podstawowych narzędzi badawczych były protokoły głośnego myślenia, które pozwoliły na zgromadzenie danych dotyczących użycia strategii na poszczególnych etapach badania. Trening strategii miał na celu pomóc uczniom efektywniej uczyć się kolejnego języka obcego, bazując na ich uprzednim doświadczeniu w uczeniu się języka angielskiego.

Melanie ELLIS

Wspieranie rozwoju słownictwa w krótkim okresie czasu: samoregulacja i produkcja skoncentrowana na znaczeniu

W kontekście uniwersyteckim istnieje oczekiwanie, że nastąpi rozwój językowy, który może być mierzony w ocenach formatywnych, odbywających się w odstępach czasu w ciągu semestru. Jednak co w rzeczywistości zmienia się, co można zmierzyć na kursie rozwijającym umiejętności mówienia w ramach jednego 6-godzinnego modułu tematycznego dotyczącego zrównoważonych miast? Czy ocena formatywna jest trafna?

To eksploracyjne badanie typu action research koncentruje się na postrzeganiu przez uczących się tego, co rozwinęło się podczas mikro-kontekstu modułu i jak uważali, że to się stało. Uczestnikami była grupa piętnastu studentów drugiego roku studiów licencjackich z angielskim jako drugim językiem obcym, uczonych przez autorkę. Dane zostały zebrane za pomocą dwóch krótkich pisemnych zadań refleksyjnych i kwestionariusza po zakończeniu modułu. Odpowiedzi uczących się na temat tego, czego ich zdaniem nauczyli się najbardziej, były podzielone pomiędzy wiedzę merytoryczną i aspekty słownictwa. Niniejszy referat bada samoregulujące uczenie się słownictwa (Mizimoto, 2013) i rozważa rolę, jaką w przyswajaniu słownictwa odgrywają zadania, w które uczący się byli zaangażowani w klasie i w domu, oraz produkcja skoncentrowana na znaczeniu (Schmitt, 2008). Podane i omówione są opisowe profile wybranych studentów. Sugerowane są implikacje dla projektowania modułów kursów i oceniania kształtującego w ramach złożonego, dynamicznego systemu.

Mizimoto, A. (2013). Effects of self-regulated vocabulary learning process on self-efficacy. *Innovation in Language Learning and Teaching*, 7(3), 253–265.
Schmitt, N. (2008). Review article Instructed second language vocabulary learning. *Language Teaching Research* 12(3), 329–363

Elżbieta GAJEWSKA

Kiedy Marek, Olena i Nam uczą się wymowy francuskiej, czyli o kłopotach z rozwijaniem kompetencji fonologicznej w klasach wielojęzycznych

Opanowanie rozróżniania i prawidłowej wymowy głosek jest istotnym celem nauki języka obcego już na początkowym etapie jego przyswajania. W przypadku znacznych różnic między systemami samogłoskowymi i/lub spółgłoskowymi języka ojczystego i nabywanego (w przypadku niniejszego wystąpienia: polskiego i francuskiego) nie jest to proste zadanie dla nauczyciela. Podejście analityczne polegające na skupianiu się na poszczególnych głoskach lub ich grupach wymaga starannego planowania oraz odpowiednich ćwiczeń, najlepiej opracowanych w perspektywie kontrastywnej. Sytuacja komplikuje się dodatkowo, kiedy grupa uczących się jest niejednorodna, co omawiane jest na przykładzie języka ukraińskiego oraz wietnamskiego. Wystąpienie zawiera analizę dostępnych materiałów dydaktycznych oraz propozycje uogólnionych rozwiązań.

Urszula JANCZAR

Samoregulacja w nauce języków obcych

Samoregulacja w nauce języków obcych odgrywa kluczową rolę w skutecznym i efektywnym procesie uczenia się. Uczeń samoregulujący swój przebieg uczenia się jest w stanie kontrolować, monitorować i dostosowywać swoje własne działania, strategie i postępy. Wymaga to od niego samodyscypliny, samokontroli i świadomości własnych działań

(Zimmerman, 2002). W badaniu brało udział 60 uczniów z liceum ogólnokształcącego, którzy wypełnili kwestionariusz na temat samoregulacji /SSRQ/ (Carey, 2004) oraz poddani byli testowi z języka angielskiego, który określił poziom ich umiejętności /C-test/ (Dörnyei i Katona, 1992). Celem badania było zmierzenie do jakiego stopnia uczniowie liceum mają rozwiniętą umiejętność samoregulacji i co może na nią wpływać. Wzięto pod uwagę miejsce zamieszkania, kontakt z językiem poza szkołą, inne dodatkowe zajęcia, ogólne wyniki w nauce oraz poziom językowy. Wyniki badania wskazały znaczący związek pomiędzy ogólnymi wynikami w nauce, uczestnictwem ucznia w dodatkowych zajęciach a poziomem samoregulacji.

słowa kluczowe: samoregulacja, samokontrola, samodyscyplina, świadomość, strategie uczenia się.

Carey, K. B., Neal, D. J., & Collins, S. E. (2004). A psychometric analysis of the Self-Regulation Questionnaire. *Addictive Behaviors*, 29(2), 253-260.

<https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2003.08.001>

Dörnyei, Z., & Katona, L. (1992). Validation of the C-test amongst Hungarian EFL learners. *Language Testing*, 9(2), 187-206.

Zimmerman, B.J. (2002). Becoming a self-regulated learner: an overview. *Theor, Pract*, 41, 64-70. doi: 10.1207/s15430421tip41022"

Monika JANICKA

Uczeń z doświadczeniem migracji na lekcjach języka obcego w polskiej szkole podstawowej - perspektywa nauczycieli

Według danych Systemu Informacji Oświatowej w lutym 2023 w szkołach podstawowych w całej Polsce uczyło się ok. 116,8 tys. dzieci przybyłych z Ukrainy po wybuchu wojny. Wiele z tych dzieci trafiło do szkół w trakcie trwania roku szkolnego i zostało przydzielonych losowo do klas bez możliwości wyboru języka obcego. Sytuacja ta stanowiła niewątpliwie wyzwanie dla nauczycieli języków obcych, którzy byli zmuszeni do wypracowania niemalże ad hoc strategii radzenia sobie ze zróżnicowanymi poziomami kompetencji językowej swoich uczniów – zarówno w zakresie języka polskiego jak i obcego.

W referacie przedstawione zostaną wyniki badania jakościowego przeprowadzonego metodą dialogową (Łobocki 2006) z nauczycielami języków obcych uczących w lubelskich szkołach podstawowych. Celem badania było wychwycenie wątków dotyczących wyzwań, z jakimi skonfrontowani zostali nauczyciele języków obcych w związku z przybyciem do ich klas dzieci z Ukrainy oraz określenie repertuaru (skutecznych) strategii działania i nauczania wobec heterogeniczności językowej uczniów.

Iwona JANOWSKA

Mediacja i tłumaczenie w uczeniu się/nauczaniu języków – podobieństwa i różnice

W dziedzinie dydaktyki języków i kultur mediacja wchodzi często w relację z tłumaczeniem. Po publikacji ""Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego"" w 2001 r. mediację kojarzono głównie z transkodowaniem językowym i utożsamiano z tłumaczeniem. W ""CEFR – Companion volume"" (2020) rozumienie mediacji znacznie poszerzono, biorąc pod uwagę

perspektywę różnojęzyczną i różnokulturową użycia języka oraz warunki współdziałania osób o odmiennych stylach życia i poglądach.

Celem referatu jest pogłębiona refleksja nad istotą pojęć ‘mediacji’ i ‘tłumaczenia’. Obydwa mają charakter interdyscyplinarny, a ich głównym nośnikiem jest język. Ale liczne są także różnice między nimi, które nie pozwalają używać zamiennie tych terminów. W analizie o charakterze porównawczym, odwołując się do szerokich ram teoretycznych, postaramy się wykazać najistotniejsze wyznaczniki procesu mediacji i procesu tłumaczenia, nawiązując również do ich użycia w kontekście uczenia się i nauczania języków obcych.

Mariola JAWORSKA

M-learning a nauka języka specjalistycznego

M-learning (Mobile learning, nauka mobilna) to dość nowy zakres badawczy XXI wieku, który zajmuje się nauką wspomaganą przez urządzenia mobilne. W obszarze uczenia się i nauczania języków obcych utrwalił się w tym kontekście termin *mobile assisted language learning* (MALL), który odnosi się do nauki z wykorzystaniem urządzenia mobilnego, takiego jak smartfon czy tablet, które można zabrać ze sobą wszędzie i w ten sposób uczyć się niezależnie od miejsca i czasu. M-learning nie jest substytutem klasycznych mediów edukacyjnych czy e-learningu, a raczej ich użytecznym rozszerzeniem.

W pierwszej części referatu omówione zostaną w ujęciu interdyscyplinarnym uzasadnienia teoretyczne oraz istniejące modele dla mobilnego uczenia się i MALL, a także związane z nimi podejścia, takie jak uczenie się multimedialne i multimodalność. W drugiej części wystąpienia – w odniesieniu do dostępnych wyników badań empirycznych, z których większość została zebrana w sektorze szkolnictwa wyższego – podjęta zostanie próba odpowiedzi na pytanie, jakie są możliwości wykorzystania nauki mobilnej w kontekście uczenia się języka specjalistycznego przez osoby dorosłe.

Małgorzata JEDYNAK

Dobrostan psychiczny nauczycieli języka angielskiego i niemieckiego w Polsce

Niniejsze wystąpienie dotyczy psychologii pozytywnej, która wyraźnie akcentuje rolę dobrostanu jednostki. Dobrostan psychiczny można zdefiniować jako efekt emocjonalnej i poznawczej oceny życia, która obejmuje wysoki poziom satysfakcji życiowej oraz spełnienia. Zagadnienie dobrostanu jest w ostatnich dwóch latach szeroko omawiane w przestrzeni edukacyjnej, głównie w odniesieniu do uczniów. Niewątpliwie okres pandemii wpłynął na jakość życia dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Brakuje natomiast opracowań na temat dobrostanu nauczycieli języków obcych. Ze względu na skutki pandemii i problemy instytucjonalne, coraz więcej nauczycieli doświadcza wypalenia zawodowego i kontynuuje pracę w sektorze edukacji lub decyduje się na zmianę zawodu. W wystąpieniu zaprezentowane zostaną wyniki pilotażowego badania, w którym wykorzystano kwestionariusz przeprowadzony wśród nauczycieli języka angielskiego i niemieckiego. Wskazują one na rzeczywiste

Ilona KADYS

Nauczanie języków obcych wśród dzieci z Ukrainy w polskiej szkole

W wielu szkołach w Polsce są dzieci, które uciekły z Ukrainy i przybyły do naszego kraju po długich i wyczerpujących podróżach. Ich doświadczenia emocjonalne sygnalizują niepewność, strach, nostalgię i stratę, a do całego tego emocjonalnego obciążenia dochodzi jeszcze bariera językowa. Co robić i jak sobie z nią radzić?

Ministerstwo Edukacji i Nauki wydało rozporządzenia w sprawie organizacji, kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży z Ukrainy. Również zostały one znowelizowane, aby dostosować i zagwarantować maksymalnie prawo do nauki i wsparcie psychologiczne uczniom uciekającym z terytoriów zaangażowanych w obecną wojnę.

Szkoły mają do czynienia z bezprecedensowym zjawiskiem, w którym dotychczasowe doświadczenia w przyjmowaniu zagranicznych uczniów nie wystarczają. Osoby, które przybywają do Polski z Ukrainy, są migrantami, ale nie zamierzają nimi być, z wyjątkiem czasu niezbędnego do powrotu do kraju.

Potrzeby tych, których wojna zmusiła do pośpiesznego opuszczenia swoich domów, naznaczając ich dotąd nieznanymi, z pewnością niosącymi ze sobą cierpienia psychiczne i fizyczne, mają ogromny wpływ na proces uczenia się i nauczania.

Jak odnosić się do nich w obecnej sytuacji? Jak organizować zajęcia dydaktyczne, aby ułatwić ich integrację w klasie i w szkole?

Tematem wystąpienia będzie analiza tego zjawiska oraz refleksja nad najbardziej problematycznymi aspektami.

Agnieszka KALDONEK-CRNJAKOVIĆ, Elisa PRADA DIAZ

„Fine Brush” i „FreeHand”: Strategie słuchania dwóch hiszpańskich studentów języka angielskiego w świetle metody śledzenia procesu przy użyciu okulografu

Strategie słuchania nie są często badane z uwagi na ograniczenia metodologiczne oraz złożoność procesów, które zachodzą w trakcie wykonywania zadań słuchania ze zrozumieniem. Biorąc pod uwagę ostatnie rekomendacje w literaturze, w tym badaniu wykorzystaliśmy okulograf, aby zbadać złożoność i dynamikę procesów w zadaniu słuchania ze zrozumieniem wielokrotnego wyboru na trzech etapach – przed słuchaniem, w trakcie słuchania i po słuchaniu nagrania. Dane zebrane przy użyciu okulografu zostały uzupełnione kwestionariuszem z zamkniętymi i otwartymi pytaniami. W prezentacji przedstawimy wyniki dla dwóch uczestników wyselekcjonowanych z większej grupy badanych, których procesy bardzo się od siebie różniły i tym samym nawiązujemy do wyników przedstawionych przez Petara Gu w artykule „Fine Brush and Freehand: The Vocabulary-Learning Art of Two Successful Chinese EFL Learners” z 2003 roku. Uczestnicy badania to studenci anglistyki na Uniwersytecie w Sewilli. Uwzględniając zasadność perspektywy teorii złożonych systemów dynamicznych w tym badaniu, zebrane dane zostały przeanalizowane metodą śledzenia procesu (ang. process-tracing) w celu pokazania typowych zachowań i ich przyczyn występujących w trakcie rozwiązywania danego zadania słuchania ze zrozumieniem.

Dorota KAMIŃSKA

ChatGPT a rozwijanie sprawności pisania w języku obcym - możliwości i wyzwania

ChatGPT to zaawansowany model językowy oparty na sztucznej inteligencji, który umożliwia szybkie generowanie odpowiedzi na zadane pytania i interaktywną komunikację z użytkownikiem. Potrafi kreatywnie rozwiązywać problemy, komponować muzykę,

projektować grafiki czy tworzyć różnorodne formy tekstowe – począwszy od artykułów, po poezję i teksty akademickie. Ciągły rozwój możliwości modelu fascynuje, ale jednocześnie budzi wiele obaw, głównie natury etyczno-prawnej.

Dr Dominika Kaczorowska-Spychalska, członkini Grupy Roboczej ds. Sztucznej Inteligencji w KPRM, twierdzi, że narzędzi takich jak ChatGPT nie powinno się zakazywać w szkołach i na uczelniach, lecz wprowadzać je w sposób świadomy i celowy. Rozwój sztucznej inteligencji niesie ze sobą szereg wyzwań, ale tkwi w niej również ogromny potencjał (Zdziebłowski, 2023). Jak zatem możemy wykorzystać ją skutecznie w dydaktyce akademickiej?

Celem wystąpienia będzie przedstawienie możliwości zastosowania ChatuGPT do rozwijania sprawności pisania w pracy ze studentami na podstawie mojego pilotażowego projektu zrealizowanego podczas zajęć na kierunku English in Public Communication. Zaprezentowane zostaną różne rodzaje zadań oraz przykładowe materiały, które wykorzystywane były na zajęciach, oraz ocena ich efektywności oparta na wynikach ankiet przeprowadzonych wśród studentów. Prezentacja poruszy również kwestię wyzwań związanych z wykorzystaniem sztucznej inteligencji w edukacji oraz sposobów na ich przeciwdziałanie.

Bibliografia:

Zdziebłowski S., Ekspertka: Lepiej nauczyć świadomego wykorzystywania ChatuGPT w szkołach czy uczelniach, niż go zakazywać. *Gazeta Prawna* 2023 <https://serwisy.gazetaprawna.pl/nowe-technologie/artykuly/8658752,chatgpt-swiadome-wykorzystanie-w-szkolach-zakaz-sztuczna-inteligencja.html> [dostęp:20.04.2023]

Katarzyna KARPIŃSKA-SZAJ, Bernadeta WOJCIECHOWSKA

Współkonstruowanie znaczeń w odbiorze tekstów naukowych. Analiza interakcji studentów

W perspektywie założeń kształcenia akademickiego, czytanie tekstów naukowych zasadza się nie tylko na rozumieniu/interpretacji treści, lecz także na jej wykorzystaniu na potrzeby konstruowania tekstu własnego. Artykuły naukowe jako gatunek ze względu na swoje cele, treści, strukturę, logikę i styl stanowią kondensację dyskursu naukowego i jako takie dostarczają wzorców dyskursywnych rozumowania naukowego przydatnego w redagowaniu prac dyplomowych. W dydaktyce akademickiej niezwykle ważna jest eksploracja artykułów naukowych pod kątem obserwacji trzech rodzajów konstruktów: złożonych (podstawy i modele teoretyczne), prostych (pojęcia, definicje, koncepty), empirycznych (dane ilościowe i jakościowe, wyniki analiz) (por. Grossmann i in. 2009). Celem naszej analizy jest zbadanie, w jaki sposób studenci neofilologicznych studiów magisterskich budują swoją kompetencję dyskursywną i tym samym rozwijają (postrzegają i wyrażają) swoją wiedzę z dziedziny specjalistycznej w interakcjach werbalnych po wykonaniu zadania łączącego czytanie artykułów naukowych i ich wykorzystanie do sformułowania/prezentacji własnej problematyki badawczej.

Grossmann, F., Tutin, A., Garcia Da Silva, P. (2009). Filiation et Transfert D'objets Scientifiques Dans Les Écrits de Recherche. *Pratiques* 143/144 (Écrits de savoirs), 187-202.

Krzysztof KOTUŁA

Granie w gry cyfrowe w kontekście pozaszkolnym a poziom opanowania języka obcego przez uczniów szkoły ponadpodstawowej

Badania w obszarze zastosowania gier cyfrowych w kontekście nauczania języka obcego są prowadzone od stosunkowo niedawna. Dopiero rok 2011 można uznać za przełomowy: zainteresowanie potencjałem gier komputerowych wyraźnie wzrasta, przez co pojawiają się pierwsze książki i numery specjalne czasopism poświęcone w całości temu tematowi, takie jak *Digital Play: Computer Games and Language Aims* (Stanley i Mawer 2011), *Digital Games in Language Learning and Teaching* pod redakcją Hayo Reindersa (Reinders 2012), *Digital games for language learning: challenges and opportunities* (wydanie specjalne pisma *ReCALL*, 2012) czy też *Game-informed L2 Teaching and Learning* (wydanie specjalne pisma *Language Learning & Technology*, 2014). Nie zmienia to faktu, że w dalszym ciągu jest to temat dość egzotyczny, którego wiele aspektów pozostaje całkowicie niezbadanych. Autorzy najnowszego przeglądu literatury (Peterson et al. 2020) wskazują na fakt, że spośród setek artykułów poświęconych tematyce CALL, które ukazały się w czasopismach o zasięgu międzynarodowym na przestrzeni ostatnich piętnastu lat, zaledwie 26 pozycji dotyczy użycia gier cyfrowych w nauczaniu języków obcych.

Co ciekawe, granie jest przede wszystkim czynnością wykonywaną w kontekście pozaszkolnym. Jako, że duża część gier komercyjnych (ang. COTS, Commercial off-the-shelf) wciąż dostępna jest w naszym kraju jedynie w języku angielskim, uzasadnione wydaje się pytanie, czy istnieje zależność między częstotliwością uczestnictwa w cyfrowej rozgrywce prowadzonej w czasie wolnym a stopniem opanowania różnych podsystemów tegoż języka. Niniejsze badanie koncentruje się na tym właśnie problemie. W jego ramach przetestowano poziom znajomości języka angielskiego uczniów szkoły ponadpodstawowej, opierając się na wynikach testu znajomości słownictwa, oraz ocenie prac pisemnych. Uczestnicy badania zostali następnie przyporządkowani do trzech grup: niegrających, grających sporadycznie (do 5 godzin tygodniowo) i grających często (więcej niż 5 godzin tygodniowo). Celem badania było stwierdzenie, czy wyniki trzech grup istotnie się od siebie różnią, co może wskazywać na pozytywne skutki grania w gry komputerowe w kontekście akwizycji języka obcego.

Iwona KOWAL

Dynamika monitorowania procesu pisania w języku obcym. Analiza przerw z perspektywy teorii systemów dynamicznych

Tworzenie tekstu pisanego jest zjawiskiem wielowymiarowym, obejmującym wiele czynności, które następują po sobie oraz częściowo nakładają się na siebie. Istnieje kilka modeli kognitywnych, opisujących proces pisania, w każdym z nich nieodłącznym składnikiem jest monitorowanie, przejawiające się w przerwach i autopoprawkach tekstu w trakcie pisania. Przerwy mogą świadczyć o planowaniu dalszej części wypowiedzi, analizowaniu tekstu zapisanego czy o trudnościach piszącego w przetworzeniu informacji, jaką zamierza przekazać.

W dotychczasowych badaniach na temat przerw podczas pisania zajmowano się piszącymi w języku ojczystym (w tym osobami z różnymi dysfunkcjami) i w języku obcym. W przypadku osób uczących się języka obcego prowadzono przede wszystkim badania poprzeczne, gdzie grupy badawcze posiadały średni lub wysoki poziom kompetencji językowych. Brak jest badań podłużnych, śledzących proces monitorowania tekstu u osób od początkowego okresu nauki języka do poziomu zaawansowanego.

W niniejszej prezentacji przedstawione zostanie badanie skupiające się na analizie przerw w pisaniu w okresie trzech pierwszych lat nauki języka obcego, począwszy od pierwszego

semestru nauki aż do końca trzeciego roku nauki, tj. osiągnięcia przez uczestników badania (studentów filologii) poziomu C1. Analizę przeprowadzono w paradygmacie teorii systemów dynamicznych, skupiając się na prześledzeniu indywidualnych trajektorii rozwojowych i odniesieniu ich do ogólnej tendencji na poziomie grupy.

Kinga KOWALEWSKA, OLGA MAKROWSKA

Usprawnianie techniki czytania w dowolnym języku obcym – perspektywa badawcza i praktyka

Czytanie należy do umiejętności, bez których trudno wyobrazić sobie prawidłowe funkcjonowanie w życiu codziennym oraz w rzeczywistości edukacyjnej. Obejmuje ono, według A. Brzezińskiej, trzy współzależne aspekty – techniczny (technikę czytania), semantyczny (czytanie ze zrozumieniem), krytyczno-twórczy (ocena i interpretacja tekstu). W procesie nauczania JO najmniej uwagi, szczególnie na poziomach wyższych, poświęca się technice czytania. Jednak jej usprawnienie jest potrzebne na każdym etapie nauki JO, ponieważ techniczny poziom umiejętności czytania różni się u poszczególnych studentów/tek; a stopień skomplikowania czytanych tekstów (pod względem słownictwa, struktur gramatycznych, itd.) ciągle się zwiększa. Problem jest istotny zwłaszcza w przypadku nauki JO posługujących się odrębnym systemem pisma. Niniejszy artykuł przedstawia projekt, którego celem jest odpowiedź na pytanie: „Czy opracowane narzędzie dydaktyczne (specjalnie ułożony zestaw ćwiczeń) doskonalące technikę czytania jest skuteczne w nauce różnych JO?” Podstawę warsztatu badawczo-dydaktycznego stanowi koncepcja czytania optymalnego V. Zayceva oraz system rozwoju i doskonalenia techniki czytania M. Omorokovy i innych. Jako metody badawcze wykorzystano analizę porównawczą, analizę danych i danych statystycznych; jako narzędzia badawcze – testy do badania techniki czytania oraz kwestionariusz ankiety. Artykuł przedstawia podsumowanie projektu badawczego przeprowadzonego przez wykładowców JO (hindi, niemieckiego, hiszpańskiego, rosyjskiego, angielskiego) na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytecie Łódzkiego. Wyniki badań potwierdziły skuteczność opracowanego narzędzia dydaktycznego w nauczaniu tych języków.

Ewa KROPIELNICKA

Dobrostan studenta w pięciu odślonach

Post pandemiczne środowisko akademickie stało się dla studentów niezwykle wymagającym miejscem. Dynamiczne zmiany w sposobie przekazywania i egzekwowania wiedzy, kontakcie pomiędzy wykładowcą a studentem oraz między studentami, często powodują poczucie stresu i zwiększonej presji. Wyzwania wynikające z wymagań związanych z pracami projektowymi, kolokwiami i egzaminami, a także problemy związanymi z życiem prywatnym, wpływają na zachwianie i kruchy stan dobrostanu studenta.

Referat prezentuje wyniki badań, które zostały przeprowadzone w celu zidentyfikowania czynników wpływających na dobrostan studentów. Przeanalizowano pięć obszarów: empatię, elastyczność, odwagę, umiejętność dbania o własne potrzeby oraz postrzeganie przez innych. Badania przeprowadzono wśród studentów różnych kierunków oraz różnej narodowości na Uniwersytecie Opolskim w latach 2022-2023, a językiem badań był język angielski. Wykorzystana metodologia badań opierała się na przeprowadzeniu ankiety końcowej wśród studentów oraz na zebraniu ich opinii i refleksji.

Wyniki pozwalają lepiej zrozumieć problematykę dobrostanu studentów, uzyskać szerszą perspektywę tematu i wskazać konkretne działania, które mogą przyczynić się do zwiększenia dobrostanu studentów w kontekście "płynnej nowoczesności".

Podsumowując, badanie wskazuje na pilną potrzebę zwrócenia uwagi na dobrostan studentów w kontekście nowoczesnego środowiska akademickiego. Wyzwania i szanse, jakie niesie ze sobą ta rzeczywistość, powinny być świadomie wykorzystywane w celu poprawy jakości życia i nauki studentów.

Radosław KUCHARCZYK

Tłumaczenie jako jedna z technik językowych działań mediacyjnych. Wyniki badania wstępnego

Zwrócenie uwagi na (językowe) działania mediacyjne jako jeden z celów kształcenia językowego dało impuls do zredefiniowania ćwiczeń tłumaczeniowych w kontekście procesu uczenia się i nauczania języków obcych. Przez wiele lat ćwiczenia tłumaczeniowe stanowiły główny trzon lekcji języka obcego, przede wszystkim jako technika pozwalająca na utrwalenie konstrukcji gramatycznych i leksykalnych. W chwili obecnej ich rola jest odmienna. Uczący się języka powinien nabyć umiejętności, które pozwolą mu przyjąć na siebie rolę skutecznego mediatora. Jedną z umiejętności mediacyjnych jest tłumaczenie (ustne i pisemne), przy czym nie chodzi tutaj o nabycie kompetencji właściwej zawodowym tłumaczom. Tłumaczenie, rozumiane jako jedna z technik mediacyjnych, jest ukierunkowane na przekazywanie treści w sposób zrozumiały dla odbiorcy, co często odbywa się kosztem cech stylistycznych i formalnych tekstu źródłowego. W referacie zostanie zdefiniowane tłumaczenie w kontekście współczesnego procesu glottodydaktycznego oraz zostaną przedstawione wyniki badania wstępnego przeprowadzonego na lekcji języka francuskiego w liceum. Zadaniem uczniów było przetłumaczenie na język francuski fragmentu tekstu prasowego, zawierającego implicytne odwołania do realizmizmu polskiego. Analizie zostały poddane próbki tłumaczeń uczniowskich, jak również dane jakościowe zebrane w czasie wywiadów wyjaśniających przeprowadzonych z uczniami.

Hadrian LANKIEWICZ

Mierzenie sukcesu w nauce języka angielskiego jako obcego w dobie globalizacji – perspektywa studenta różnojęzycznego i implikacje pedagogiczne

Język angielski bez wątpienia spełnia funkcje lingua franca współczesnego świata. Taki stan rzeczy wynika z jego silnej pozycji geopolitycznej, jako język używany przez dominujące mocarstwa ekonomiczne i polityczne, np. Stany Zjednoczone i Wielką Brytanię. Wielki wpływ na popularyzację tego języka miał zapewne wiek XX, nazywany wiekiem Ameryki, z racji tego, że Stany Zjednoczone stały się eksporterem własnej kultury, stylu życia, a także osiągnąć naukowych, plasujących amerykańskie uniwersytety na czele światowych rankingów. Nic dziwnego, że język angielski stał się nie tylko dominującym językiem obcym w systemie edukacji szkolnej w wielu krajach świata wszystkich szczebli, a także często głównym językiem, w którym prowadzone są zajęcia (EMI). W Europie, w tym w Polsce, znajomość tego języka jest postrzegana jako niezbędny element kariery zawodowej. Mimo wielkich osiągnięć w zakresie nauki tego języka, problemem nadal pozostaje mierzenie sukcesu w jego opanowaniu w dobie World Englishes (Kachru, 2005), co wpływa na dobrostan zarówno uczniów jak i nauczycieli. Bazując na metodologii badawczej ekolingwistyki, podkreślającej płynność kodu językowego

(language) oraz relacyjność i potrzebę głębokiej kontekstualizacji analitycznej (Steffensen, and Fill, 2014), celem tego artykułu jest zaprezentowanie punktu widzenia studentów anglistyki i lingwistyki stosowanej w zakresie pojmowania własnego sukcesu w nauce języka angielskiego, dla których znajomość tego języka ma mieć charakter profesjonalny. Dane badawcze pozyskano przy pomocy metody zogniskowanego wywiadu grupowego (Focus Group Interview, Parker i Tritter, 2006), Lankiewicz, w druku).

Martyna LASKOWSKA

Rozwijanie międzykulturowej kompetencji komunikacyjnej studentów filologii angielskiej na kursach dotyczących kultury krajów anglojęzycznych

UNESCO (2013: 16), objaśnia termin "kompetencja międzykulturowa" jako umiejętność utrzymywania kontaktów i prowadzenia rozmów z różnymi członkami zróżnicowanych grup kulturowych, z wykorzystaniem wiedzy o rozległym świecie kultur i o tym, jak każda z takowych grup różni się stosownie do otoczenia i sytuacji.

W dobie globalizacji, przygotowanie młodych ludzi do funkcjonowania w roli "obywateli międzykulturowych" w nieprzewidywalnie zmieniającym się świecie stało się istotną funkcją edukacji (Byram 2020). Celem projektu było zbadanie związku pomiędzy zajęciami dotyczącymi kultury krajów anglojęzycznych a rozwojem międzykulturowej kompetencji komunikacyjnej u studentów anglistyki. Badanie zakłada, że kursy dotyczące kultury krajów anglojęzycznych wspomagają zdolność studentów do nabywania kompetencji komunikacyjnej na poziomie akademickim, formalnej i swobodnej płynności językowej oraz holistycznego zrozumienia spektrum społeczności anglofońskich. Uczestnikami badania było 40 studentów filologii angielskiej oraz czworo wykładowców prowadzących kursy dotyczące realioznawstwa krajów angielskiego obszaru językowego. Zastosowano metodologię mieszaną z wykorzystaniem trzech rodzajów metod badawczych analizy dokumentacji dydaktycznej (sylabusów kursów kulturowych), ankiety dla studentów oraz częściowo ustrukturyzowanych wywiadów z wykładowcami. Wyniki badania pozwalają na sformułowanie implikacji dydaktycznych w zakresie rozwijania kompetencji międzykulturowej studentów kierunków filologicznych.

Kinga ŁOŚ

Umiejętność pisania u uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji – trudności i potrzeby. Prezentacja wyników badań

Rozwijanie kompetencji tekstotwórczej stanowi zarówno wartościowy zbiór wszelakich działań językowych, jak i zdolności metapoznawczych. Wymaga jednak od uczniów i uczennic aktywowania słownictwa, znajomości konstrukcji gramatycznych, ortograficznych, a także umiejętności tworzenia – odpowiednich kompozycyjnie – form wypowiedzi. Praca nad rozwijaniem pisania może być nie lada wyzwaniem dla uczniów i uczennic, ale również dla nauczycieli prowadzących lekcje. W moim referacie przedstawię podstawy teoretyczne dotyczące sprawności pisania oraz istotę języka edukacji szkolnej, którego opanowanie jest warunkiem szkolnego sukcesu. Podczas wystąpienia zaprezentuję także zebrane przeze mnie wyniki badań, pochodzące z indywidualnych wywiadów pogłębionych przeprowadzonych z nauczycielami szkół ponadpodstawowych, do których to uczęszczają uczniowie z doświadczeniem migracji.

Magdalena MAZIARZ

Sztuczna inteligencja w uczeniu się i nauczaniu języka niemieckiego – rola i kompetencje nauczyciela

ChatGPT i inne narzędzia sztucznej inteligencji mają duży wpływ na zmiany w obszarze edukacji w ogóle. Modele językowe pozwalają nauczycielowi zmodyfikować sposoby pracy, uczniowi zmienić sposób uczenia się. Zarówno ci pierwsi, jak i drudzy potrzebują czasu i kompetencji, aby zdobyć doświadczenie w tym zakresie. SI może ułatwić i przyspieszyć pracę nauczyciela w obszarze przygotowania materiałów, pomysłów na zajęcia, indywidualizacji procesów nauczania. Może też być asystentem ucznia w doskonaleniu znajomości języka, współtworzenia wypowiedzi (N. Humble, P. Mozellius). Aby jednak SI pomagała a nie przeszkadzała, wspierała a nie wyręczała nauczyciel i uczeń muszą posiadać kompetencje cyfrowe i medialne a nauczyciel pełnić rolę eksperta i mądrego wychowawcy (Pfeiffer, Zawadzka).

Bożena MIASTKOWSKA

Wyzwania polityki językowej w Polsce: wielojęzyczność i międzykulturowość w szkolnictwie wyższym

Zgodnie z założeniami europejskiej polityki językowej, znajomość języków obcych uznaje się za jedną z podstawowych umiejętności, którą wszyscy obywatele UE powinni nabyć, aby zwiększyć swoje szanse na wykształcenie i zatrudnienie. Polityka językowa Polski, jako członka UE, z założenia powinna opierać się na poszanowaniu różnorodności językowej i koncentrować się na dążeniu do zwiększenia liczby nauczanych obowiązkowo języków, wprowadzaniu zmian w programach nauczania języków obcych, doborze środków dydaktycznych oraz stosowanych technik nauczania. Celem prezentacji jest przybliżenie i próba weryfikacji rozwiązań systemowych oraz praktycznych zastosowań, które są wprowadzane w szkolnictwie wyższym w kontekście wielojęzyczności i rozwoju kompetencji międzykulturowych.

Małgorzata MOLSKA, Agnieszka KALDONEK-CRNJAKOVIĆ, Patrycja STASIAK

Edukacja włączająca – kształcenie językowe uczniów ze specjalnymi i dodatkowymi potrzebami edukacyjnymi (spojrzenie przyszłych nauczycieli)

Celem wystąpienia jest próba znalezienia odpowiedzi na pytanie o skuteczne kształcenie językowe osób ze specjalnymi i dodatkowymi potrzebami edukacyjnymi i przygotowanie przyszłych nauczycieli języków obcych w zakresie edukacji włączającej.

Spojrzenie teoretyków edukacji, praktyków i przyszłych nauczycieli, daje niezaprzeczalną okazję, aby zweryfikować dotychczasowe założenia edukacji włączającej. W wystąpieniu, zostaną zaprezentowane wyniki ankiet i wywiadów pogłębionych uczestników tegorocznej edycji Szkoły Letniej Wydziału Neofilologii UW pt. Edukacja szyta na miarę. Specjalne i dodatkowe potrzeby uczennic i uczniów języków obcych, organizowanej przy współpracy Instytutu Romanistyki, Instytutu Anglistyki i Katedry Italianistyki. Zapoznanie studentów z teoretycznymi i praktycznymi aspektami specjalnych i dodatkowych potrzeb edukacyjnych,

wydało się kluczowe, aby w swojej przyszłej pracy nauczycielskiej byli w stanie trafnie odpowiedzieć na aktualne potrzeby, zapewniając skuteczną i włączającą naukę języka obcego.

W oparciu o zaprezentowane wyniki, ważnym punktem będzie zastanowienie się nad perspektywami, przed jakimi, w kontekście kształcenia językowego stoją a) osoby mające osobiste doświadczenie ze specjalnymi potrzebami, b) osoby, które planują podjęcie pracy w szkole w charakterze nauczyciela języka obcego i c) osoby czynnie zajmujące się wspieraniem osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Anna MYSTKOWSKA-WIERTELAK, Agata SŁOWIK-KROGULEC

Kształtowanie postaw nauczycieli języków obcych

Tradycyjnie kształcenie nauczycieli opiera się na przekazywaniu informacji (ang. content-based) pochodzących z wielu dziedzin: językoznawstwa, psychologii czy pedagogiki (Richards, 1990). Kursy często składają się z wykładów i ćwiczeń, na których omawia się metody i techniki nauczania. Badania dowodzą (por. Freeman, Katz, Gomez, & Burns, 2015), że takie podejście, skupione na teorii, może prowadzić do kształtowania się wśród adeptów zawodu biernej postawy, która także po ukończeniu studiów skutkuje bezradnością i oczekiwaniem na gotowe rozwiązania problemów, przed którymi nauczyciele języka stają w codziennej pracy. Alternatywą jest transformacyjny model kształcenia, w którego centrum stoi człowiek (ang. person-based) (Burns, 2017), a który wymaga od przygotowujących się do zawodu przyjmowania ról sprawczych, dostosowywania nauczania do warunków społecznych, kulturowych i kontekstualnych (Kiely & Davis, 2010, p. 280). Celem badania było określenie postaw dominujących wśród studentów oraz określenie ich preferencji i oczekiwań wobec kursu dydaktyki języka. Dane zbierano czterokrotnie przy pomocy rozbudowanych kwestionariuszy, które dostarczyły informacji o potrzebach studentów, ich ocenę programu nauczania i jego przydatności. Jednocześnie w ramach zajęć wprowadzano różnorodne aktywizujące techniki pracy, które także poddano ocenie. Dane pozyskane od studentów studiów licencjackich (n=17) i magisterskich (n=23) uzupełniono o wywiady z absolwentami - młodymi nauczycielami (n=7), którzy dzielili się pogłębioną refleksją nad przydatnością kursu. Wyniki potwierdzają, że zarówno absolwenci, jak i studenci w dużej mierze oczekują gotowych rozwiązań i kwestionują umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów. Próby zwiększenia autonomii w nielicznych przypadkach przekładały się na zwiększenie pewności siebie i samodzielności. Dane sugerują, że głęboko zakorzenionych postaw nie da się łatwo osiągnąć. Prawdopodobne przyczyny takiej sytuacji zostaną omówione w prezentacji.

Katarzyna NOSIDLAK

Uczniowie szkół średnich i ich wizja dobrego nauczyciela języka obcego (DNJO), czyli o tym czy warto być autentycznym i emocjonalnym w swojej pracy dydaktycznej

Różne społeczeństwa odmiennie definiują dobrego nauczyciela języków obcych, przykładając wagę do innych umiejętności czy też cech indywidualnych potrzebnych w pracy w szkole. Dotychczas w literaturze omówiono wiele aspektów związanych z kompetencjami językowymi i dydaktycznymi pedagogów, jednakże w post-pandemicznej rzeczywistości coraz większe znaczenie przywiązuje się do umiejętności nawiązywania i utrzymywania relacji z uczniami. Proces ten nieodłącznie wiąże się z zaangażowaniem emocjonalnym zarówno ze strony nauczyciela, jak i uczniów. Z tego względu coraz częściej pojawiają się głosy zachęcające obie

grupy do dzielenia się swoimi emocjami i wykazywania autentyczności w swoich działaniach. W odpowiedzi na propagowanie takiego podejścia do relacji nauczyciel-uczeń, niniejsza prezentacja ma na celu przedstawienie wyników badania, którego zadaniem było zbadanie percepcji autentyczności i wyrażania emocji przez nauczycieli języków obcych wśród uczniów polskich szkół średnich.

Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie uczniów z dwóch różnych typów szkół średnich, tj. w liceum i technikum. Uczniowie zostali poproszeni o wypełnienie kwestionariusza, który zawierał pytania dotyczące postrzegania autentyczności nauczyciela oraz sposobu, w jaki nauczyciel okazuje emocje w trakcie lekcji. Ponadto, uczestnicy zostali również poproszeni o uzupełnienie kwestionariusza pozwalającego określić ich poziom wrażliwości – celem tego działania było zbadanie czy osoby wysoko wrażliwe inaczej postrzegają emocjonalne i autentyczne zachowania nauczycieli.

Izabela ORCHOWSKA

Francuskojęzyczna literatura (e)migracyjna w nauczaniu-uczeniu się języka francuskiego jako kolejnego języka nieprymarnego. Implikacje glottodydaktyczne z projektu DECLAME'FLE 2019-1-FR01-KA203-O62886

W referacie zostanie przedstawiona refleksja glottodydaktyczna odnosząca się do współczesnego kontekstu kształcenia akademickiego różnojęzycznych studentów, dla których język francuski jest kolejnym językiem nieprymarnym. Jako punkt wyjścia omówię założenia projektu europejskiego DECLAME'FLE 2019-1-FR01-KA203-O62886, który był realizowany w latach 2019-2022. Celem finalnym projektu było wypracowanie platformy internetowej z opracowanymi dydaktycznie materiałami autentycznymi, jakimi były francuskojęzyczne teksty literackie o problematyce szeroko rozumianej (e)migracji. Działaniom o charakterze aplikacyjnym, podjętym przez uczestników projektu, towarzyszyła refleksja naukowa nad miejscem i rolą literatury w procesach glottodydaktycznych. Kwestii tej poświęcę drugą część mojego wystąpienia, odnosząc się w szczególności do roli mediacji dydaktycznej, która umożliwia pracę z fragmentami tekstów literackich już na poziomie biegłości językowej A2. W sytuacji konstruowania znaczenia i interpretowania francuskojęzycznych tekstów literackich osoby uczące się języka francuskiego na poziomie A2 mierzą się z wieloma trudnościami, które wymagają podjęcia działań mediacyjnych ze strony nauczyciela. Ze względu na charakter tych trudności możemy wyróżnić przynajmniej sześć typów mediacji: semantyczną, tekstową, (meta)literacką, dyskursywną, kulturową i metapoznawczą, przy czym mogą być one stosowane łącznie. W ostatniej części referatu zaproponuję implikacje glottodydaktyczne z omawianego projektu, prezentując konkretne przykłady działań mediacyjnych, które wpisują się w przedstawioną wcześniej typologię i mają przygotować studentów kierunków Filologii regionów i Lingwistyka stosowana do czytania literatury francuskojęzycznej.

Dorota PADZIK

Niepewność językowa a lęk językowy nauczyciela – jak je badać?

Niepewność językowa i lęk językowy to pojęcia, które są obecne w badaniach glottodydaktycznych od lat 80. XX wieku. Są one jednak przedmiotem analiz przeprowadzanych przede wszystkim z perspektywy ucznia. W moim wystąpieniu podejmę się redefinicji tych pojęć, kładąc nacisk na dwa aspekty: ich odmienne zakresy znaczeniowe (lęk i niepewność językowa nie są bowiem synonimami) oraz stany i zachowania nauczyciela,

ponieważ jest on, jak wspomniano wcześniej, pomijany w badaniach z tego zakresu tematycznego. Kluczowy jest dla mnie również ich wymiar praktyczny, dlatego podejmę się także analizy oraz próby oceny narzędzi badawczych, takich jak skala poziomu lęku językowego (FLCAS), opracowana przez zespół pod przewodnictwem Horwitz lub skala MacIntyre'a i Gardnera. Pochylę się również nad przygotowaniem studentów do zawodu nauczyciela właśnie w kontekście radzenia sobie z lękiem językowym oraz niepewnością językową. Jest to zagadnienie niezwykle ważne w kontekście programów kształcenia przyszłej kadry, ponieważ, jak pokazują badania, nauczyciele języków obcych nie dysponują narzędziami wspierającymi ich w konfrontacji z psychologicznymi wyzwaniami tak, aby mogli dbać o swój dobrostan psychiczny.

Katarzyna PANEK

Przekonania Polaków mieszkających za granicą o potrzebie uczenia dzieci języka polskiego

Szacuje się, że w ostatnim dziesięcioleciu z Polski wyjechało ok. 2 milionów osób. Ich dzieci urodzone za granicą włączone są do systemu edukacji krajów osiedlenia, jednak z racji posiadania obywatelstwa polskiego przysługuje im prawo uczestniczenia w polskim systemie oświaty. Część rodziców korzysta z możliwości realizowania programu polskiej szkoły w formie zdalnej. Rodzi się pytanie, dlaczego niektórzy rodzice decydują się na włączenie dziecka w dwa systemy oświaty – polski i zagraniczny. Podczas 21 wywiadów indywidualnych przeprowadzonych z tzw. migrantami poakcesyjnymi starałam się znaleźć na nie odpowiedź. Ramami teoretycznymi był dla mnie model rodzinnej polityki językowej. Składa się on z trzech elementów – praktyk językowych, ideologii językowych oraz zarządzania językiem. Analiza ideologii językowych pozwoliła mi opisać przekonania rodziców dotyczące wielojęzyczności i prestiżu języka ojczystego. Ponadto umożliwiła mi wyodrębnić motywy wspierania języka polskiego w rodzinach migracyjnych oraz oczekiwania rodziców wobec systemu edukacji polonijnej.

Mirosław PAWLAK

Trening strategii uczenia się gramatyki w opiniach studentów filologii angielskiej

Mimo że badania nad strategiami uczenia się języka obcego są prowadzone już od blisko pół wieku i umożliwiły lepsze zrozumienie działań strategicznych podejmowanych przez uczących się w bardzo różnych kontekstach (Griffiths, 2018; Oxford, 2017; Pawlak, 2022), pewne obszary zostały w ewidentny sposób zaniedbane przez specjalistów. Dotyczy to bez wątpienia strategii uczenia się gramatyki, gdyż w tym przypadku zarówno liczba podejmowanych projektów badawczych, jak i ich zakres są bardzo ograniczone (Pawlak, 2018, 2020). Co więcej, za wyjątkiem badania przeprowadzonego przez Trednak (2016) nie podejmowano w zasadzie prób prowadzenia treningu w tym zakresie. Celem referatu jest prezentacja części wyników zaktualizowanego na szeroką skalę projektu badawczego, który miał na celu ocenę skuteczności treningu strategii uczenia się gramatyki wśród studentów filologii angielskiej. Na początku przedstawiony zostanie zarys badania a także przykładowe zadania zastosowane w trakcie interwencji. W drugiej części referatu zaprezentowane zostaną opinie uczestników badania na temat aktywności wykorzystanych w trakcie treningu. Opinie te zostały zebrane za pomocą kwestionariusza wypełnianego przez 120 studentów po zakończeniu każdego z dziesięciu modułów składających się na interwencję. Sformułowane zostaną również wnioski dotyczące podniesienia efektywności treningu strategii, które pozwalają na lepsze zrozumienie i używanie struktur gramatycznych.

Beata Anna PEĆ

Dobrostan w świetle glottopsychopedagogicznym

Niniejszy referat ukazuje zagadnienie dobrostanu w glottopsychopedagogicznym świetle. Taką perspektywę umożliwia spojrzenie z punktu widzenia kilku dyscyplin nauki - począwszy od językoznawstwa stosowanego, poprzez psychologię i pedagogikę, w tym dydaktykę ogólną, aż po glottodydaktykę. Fuzja tych obszarów badawczych umożliwia specyficzną analizę badanego zagadnienia. Podejmując językoznawcze wyjaśnienie pojęcia 'dobrostan' oraz związanych z nim aspektów, autorka sięgnie przede wszystkim do języków angielskiego, niemieckiego, francuskiego i ukraińskiego. W ujęciu psychologicznym problem ten ukazany zostanie w perspektywach głównych nurtów psychologii: behawioralnej, kognitywnej, humanistycznej i biologicznej. Pod względem pedagogicznym podjęta zostanie próba przedstawienia realizacji badanego zagadnienia w trzech podstawowych zasadach wychowawczych: różnicowania wewnętrznego, indywidualizacji oraz personalizacji. Okazuje się, że współczesne koncepcje ogólnodydaktyczne, takie jak podejście otwarte, ukierunkowane na działanie czy całościowe, a nawet partycypacyjna dydaktyka mediów otwierają nowe możliwości dla urzeczywistniania dobrostanu. Zjednoczenie tych koncepcji uwidacznia się w nowoczesnym, glottodydaktycznym podejściu neokomunikacyjnym, umożliwiającym zdaniem autorki pełne wspieranie dobrostanu nauczyciela i ucznia dzięki zastosowaniu specyficznego coachingu glotto-psychologiczno-pedagogicznego. Referat ma charakter teoretyczny z elementami badań empirycznych - wystąpienie zamyka analiza wybranych, aktualnych podręczników do nauki języków obcych.

Wioletta PIEGZIK

O rozwoju zachowań intuicyjnych w języku obcym z perspektywy teorii złożonych systemów dynamicznych

Zachowania językowe oparte na intuicji cechują się spontanicznością oraz niskim stopniem obciążenia dla systemu poznawczego, którego aktywność przebiega zasadniczo w strukturach podświadomości. Są one w związku z tym szczególnie cenne, bowiem nadają językowej kompetencji komunikacyjnej operacyjność i dynamikę. Nie należy ich jednak utożsamiać z zachowaniami zautomatyzowanymi, które poza szybkim czasem reakcji na dane językowe charakteryzują się z określonym stopniem uświadomienia reguł językowych, czego brak zachowaniom intuicyjnym.

Prezentowany w referacie fragment badania empirycznego nad zachowaniami intuicyjnymi ukazuje, że rozwój tej formy zachowań w zakresie poszczególnych podsystemów języka (fonologicznego, morfologicznego, składniowego i leksykalno-semantycznego) nie przebiega linearnie oraz że ustalenie określonej tendencji (skłonności do określonego kierunku rozwoju) jest niemożliwe. Z badania wynika, że zachowania intuicyjne w badanej grupie studentów rozwijają się w sposób nieprzewidywalny i nieuporządkowany, tj. bez możliwości uchwycenia korelacji pomiędzy poszczególnymi podsystemami języka w obrębie wyodrębnionych, w oparciu o analizę skupień oraz analizę obserwacji ekstremalnych, podgrup studentów uzyskujących „podobne” wyniki ilościowe w zakresie szybkich i nieświadomych reakcji na dane językowe.

Rozwój zachowań intuicyjnych w języku docelowym (w prezentowanym badaniu w języku francuskim) przypomina więc złożony system dynamiczny „narażony” i wrażliwy na wiele „czułych” czynników. Powinien on zatem być analizowany raczej w duchu teorii chaosu, podkreślającej rolę nawet niewielkich zaburzeń warunków początkowych, które powodują rosnące wykładniczo z czasem zmiany w całym układzie niż zgodnie z myśleniem przyczynowo-skutkowym, w którym określone przyczyny powodują zawsze przewidywalne

efekty proporcjonalne do przyczyn. Badanie dostarcza zatem dowodów na dynamikę i nielinearność procesu uczenia się/nabywania języka obcego, a także na potencjał modelu niemodularnego języka w badaniach glottodydaktycznych. Dodatkowo prezentowane studium empiryczne wskazuje, że nauczyciele i dorośli uczących się winni być czujni na wszelkie odczuwane lub obserwowane zmiany, takie jak np. fluktuująca motywacja, indywidualna ekspozycja na język docelowy poza salą językową, wpływ nowych mediów na ekstensywną i rozproszoną uwagę, informacje zwrotne od nauczyciela, etc.

Joanna PITURA, Anna TURULA, Sabina NOWAK, Joanna JAKUBIK, Yuliya ASOTSKA-WIERZBA

Odkrywanie potencjału poważnych gier w nauczaniu języków obcych

W ostatnich latach rośnie zainteresowanie wykorzystaniem poważnych gier (serious games) jako narzędzi dydaktycznych w edukacji językowej. Poważne gry, czyli gry projektowane w celach edukacyjnych, w odróżnieniu od gier komercyjnych przeznaczonych do rozrywki, zyskują coraz większą uwagę ze strony nauczycieli i badaczy języków obcych ze względu na potencjał w zakresie poprawy nauczania języka. Wraz z rosnącą liczbą publikowanych badań, potrzebna jest ich analiza, aby móc zrozumieć jakie gry są korzystne w nauczaniu, a jakie nie.

W niniejszej prezentacji przedstawione zostaną wybrane wyniki uzyskane w procesie systematycznej analizy literatury, która miała na celu zbadanie, podsumowanie i scharakteryzowanie aktualnego stanu wiedzy dotyczącego zastosowania poważnych gier w edukacji językowej. Prezentacja obejmie aspekty takie jak projektowanie poważnych gier, wpływ poważnych gier na postępy w nauce języka, etc. Wyniki te mogą być wykorzystane w pracach nad tworzeniem skutecznych gier do nauki języka obcego i planowania przyszłych badań w tym obszarze.

Magdalena POLCZYŃSKA

PNJ - od motywacji po dobrostan

Zarówno dynamicznie wciąż się zmieniająca, jak i po prostu zmieniona – wobec tej sprzed dwudziestu, czy nawet dziesięciu laty – rzeczywistość uczenia się i nauczania języków obcych stawia przed wszystkimi uczestnikami procesu edukacyjnego nowe wyzwania. Od tych związanych z uczeniem się i nauczaniem jako takim (dobrostan, zdrowie psychiczne i empatia, autonomia uczącego się oraz współorganizacja i współpraca, samoświadomość i samorozwój, aktywne uczenie się, wreszcie indywidualna i społeczna motywacja), po te węższej ujmowane, specyficznie glottodydaktyczne (by wymienić choćby nacisk na mówienie i komunikację, odchodzenie od ocen sumujących czy kwestie uczenia dorosłych) – wszystkie one znaleźć można w oferta doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym lektorów języków obcych. Jednak oferta ta, jak się zdaje, skierowana jest w przeważającej mierze do nauczycieli szkół podstawowych i średnich oraz lektorów uczących w komercyjnych szkołach języków obcych, na płatnych (co wydaje się nie bez znaczenia, zwłaszcza dla zagadnienia motywacji) kursach, w których udział biorą osoby dobrowolnie – jak można założyć – wybierające te właśnie kursy i te, a nie inne szkoły. Celem referatu jest próba zastanowienia się nad wymienionymi wyzwaniami, problemami, zaleceniami i sugestiami (z kwestiami motywacji, autonomii i dobrostanu na czele) w kontekście procesu uczenia się i nauczania języka obcego, w szczególności tzw. języka kierunkowego na wyższych studiach filologicznych.

Kinga POTOCKA, Małgorzata ADAMS-TUKIENDORF

Informacja zwrotna nauczyciela języka angielskiego w pracy pisemnej ucznia – praktyki w polskich szkołach średnich

Od lat 60tych XX wieku metodologia nauczania pisania w języku angielskim jako obcym (EFL – English as a Foreign Language) zorientowanego na proces była poddawana gruntownym badaniom i z powodzeniem włączana do pedagogiki pisania w kontekście EFL ze względu na jej wielokrotnie udowodnioną skuteczność. Jedną z najbardziej charakterystycznych procedur związanych z tą metodologią jest udzielanie uczniom informacji zwrotnej na temat ich pisania, wykraczając poza formę i aspekty gramatyczne prac pisemnych. Chociaż stale rosnąca liczba badań dotyczących nauczania pisania i stosowania informacji zwrotnej przez nauczycieli, prowadzona zgodnie z założeniami teorii procesu, podkreśla jej pozytywny wpływ na rozwój umiejętności pisania uczniów w języku angielskim jako obcym, wydaje się, że w polskim szkolnictwie ponadpodstawowym pisanie w języku angielskim jako obcym jest marginalizowane, a jakoś informacji zwrotnych od nauczycieli odzwierciedla raczej wcześniejsze podejście do pisania jako produktu niż bardziej aktualne strategie oparte na pisaniu jako procesie. Celem tej prezentacji jest przedstawienie aktualnej sytuacji w zakresie praktyk stosowania informacji zwrotnej przez nauczycieli języka angielskiego jako obcego w wybranych polskich szkołach średnich oraz analiza tych praktyk z wykorzystaniem danych uzyskanych za pomocą kwestionariusza i wywiadów pogłębionych w odniesieniu do istniejących badań na temat informacji zwrotnej w pisaniu w języku obcym. W prezentacji autorki proponują możliwe implikacje wynikające z przeprowadzonego badania, podkreślając potrzebę rozwijania umiejętności pisania wśród uczniów szkół średnich, koncentrując się na alternatywnych podejściach do nauczania pisania.

Ewa PÓLTORAK, Beata GAŁAN,

Kilka refleksji na temat specyfiki planowania językowych działań interakcyjnych w środowisku cyfrowym

Dynamiczny rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych nie pozostaje bez wpływu na edukację językową, w której coraz częściej wykorzystywane są w różnym stopniu i zakresie współczesne narzędzia cyfrowe. Potrzebę ich włączenia do nauczania-uczenia się języków obcych dostrzegają nie tylko osoby odpowiedzialne za planowanie procesu dydaktycznego, ale również osoby uczące się. Odpowiedzią na ich oczekiwania może być poszerzenie repertuaru proponowanych działań językowych o zadania oparte na wykorzystaniu szeroko rozumianych technik e-learningowych.

Celem wystąpienia będzie przedyskutowanie wyzwań związanych z włączeniem tych ostatnich do procesu planowania dydaktycznego, który wymaga od nauczyciela, między innymi, uwzględnienia zmiennych form komunikacji i współpracy online, wynikających ze specyfiki wybranego narzędzia cyfrowego. Podjęte refleksje zostaną zilustrowane przykładowymi scenariuszami językowych działań interakcyjnych w zakresie nauczania języka francuskiego jako drugiego języka obcego.

Katarzyna ROKOSZEWSKA

Rozwój złożoności leksykalnej w pisaniu w języku angielskim na poziomie szkoły średniej – porównanie wyników wybranych uczniów z grupą

Teoria złożonych systemów dynamicznych zakłada, że rozwój języka obcego jest złożonym, dynamicznym i indywidualnym procesem, któremu sprzyja wariantywność wewnętrzna ucznia. Wariantywność ta dotyczy różnic w poziomie danej zmiennej pomiędzy powtarzanymi pomiarami rozwoju językowego ucznia. Badania prowadzone w ramach tej teorii powinny być oparte na danych grupowych i indywidualnych, ponieważ zgodnie z tzw. zasadą ergodyczności, wniosków z badań grupowych nie można odnieść do indywidualnych uczniów i odwrotnie. Celem prezentacji jest przedstawienie części sekwencyjnego badania mieszanego składającego się z badania panelowego i wielokrotnego studium przypadku. Celem badania było zbadanie roli wariantywności wewnętrznej ucznia w procesie wyłaniania się złożoności leksykalnej w pisaniu w języku angielskim na poziomie szkoły średniej. Złożoność leksykalna została zbadana pod kątem gęstości, zaawansowania i zróżnicowania leksykalnego. Badanie zostało przeprowadzone na podstawie Polskiego Rozwojowego Pisemnego Korpusu ucznia szkoły średniej składającego się z ponad 1900 tekstów. Korpus ten został zbudowany na podstawie 21 powtarzanych pomiarów przeprowadzonych w grupie 100 uczniów w latach 2014-17 w jednej ze szkół średnich. Wyniki wskazują na pozytywny związek między wariantywnością wewnętrzną ucznia a tempem rozwoju złożoności leksykalnej na poziomie grupowym i indywidualnym. Wyniki te wskazują także, że indywidualne trajektorie rozwoju leksykalnego uczniów są unikalne pod względem jakościowym, ale rzadko różnią od grupy w statystycznie istotny sposób.

Tomasz RÓG

Nauczanie pragmatyki w podejściu zadaniowym na przykładzie formuł językowych

Ze względu na swój stały charakter, formuły językowe pozwalają uczącym się przekraczać ich kompetencje językowe (Roever, 2022). Badania pokazują, że formuły te są często wykorzystywane przez uczących się języków obcych, już od początkowych etapów nauki (Wray, 2002, Rott 2009). Inne badania wskazują na duży potencjał używania zadań w nauczaniu słownictwa, gramatyki i sprawności językowych (Bryfonsky & McKay, 2017; Xuan, Cheng & Liu, 2022). Podczas mojego wystąpienia opowiem o wynikach eksperymentu, w którym trzy grupy badanych nauczane były formuł językowych przy użyciu różnych typów zadań: streszczania, dyskusji lub rekonstrukcji tekstu. Efekty interwencji zmierzono poprzez produktywne i receptywne użycie struktur docelowych, w testach natychmiastowych i odłożonych w czasie. Wyniki eksperymentu omówione zostaną z perspektywy teorii złożonych systemów dynamicznych.

Jacek RYSIEWICZ

Teoria a praktyka nauczania tzw. sprawności receptywnych – raport z obserwacji lekcji

W referacie zostaną przedstawione i omówione wyniki z raportów obserwacji lekcji około 40 nauczycieli szkół podstawowych w klasach od 5 do 8. Lekcje te w całości lub w części obejmowały rozwijanie sprawności czytania i/lub słuchania. Najpierw zostaną krótko omówione teoretyczne założenia kanonicznego i powszechnie przyjętego w dydaktyce języków obcych modelu rozwijania sprawności receptywnych, który to model jest elementem wszystkich kursów czy szkoleń odbywających się w ramach przygotowania zawodowego nauczycieli. Następnie, po krótkim omówieniu metodologii badania, zostaną omówione wyniki ukazujące w jakim stopniu wybrane najważniejsze elementy modelu lekcji receptywnej są w

rzeczywistości realizowane na obserwowanych lekcjach. Referat zakończy kilka ogólnych uwag dotyczących systemu kształcenia nauczycieli języków obcych w Polsce.

Anna SZCZEPANIAK-KOZAK¹, Emilia WĄSIKIEWICZ-FIRLEJ

Różnorodność kulturowa i językowa jako nowe wyzwanie w środowisku szkolnym

W następstwie inwazji Rosji na Ukrainę w 2022 roku, od lutego do maja 2022 roku do Polski przybyło 3,37 mln uchodźców. Do końca czerwca 2022 roku blisko 200 tysięcy ukraińskich uczniów przyjęto do polskich szkół, z których zdecydowana większość nie miała wcześniejszych doświadczeń z różnorodnością językową i kulturową (GUS 2022). Celem naszego wystąpienia jest pokazanie, jak te bezprecedensowe okoliczności wpłynęły na językowe środowisko szkolne (por. Koehler & Schneider 2019; Little & Kirwan 2020). Postawione zostały następujące pytania badawcze:

- Jak języki pierwsze nowo przybyłych uczniów przejawiają się w środowisku szkolnym?
- Czy ich języki pierwsze są w jakikolwiek sposób wspierane w środowisku szkolnym?
- Jakie są postawy nauczycieli wobec pojawiającej się w szkole różnorodności kulturowej i językowej? Czy te postawy zmieniały się w czasie?

Aby uzyskać wgląd w postrzeganie tej sytuacji przez nauczycieli zaprojektowane zostało kilkietapowe badanie jakościowe, obejmujące studium przypadku (wizytę studyjną w szkole podstawowej oraz wywiad pogłębiony z dyrektorem szkoły) oraz serię indywidualnych wywiadów częściowo ustrukturyzowanych z nauczycielami.

Wyniki badania potwierdziły znaczną transformację przeważnie jednojęzycznego środowiska szkolnego i pokazały, w jaki sposób języki pierwsze nowo przybyłych uczniów są obecne i wspierane w środowisku szkolnym. Badanie umożliwiło również wgląd w postawy nauczycieli wobec nowo powstałej różnorodności językowej i kulturowej. Pomimo początkowego nieprzygotowania do nowych realiów edukacyjnych oraz braku relevantnych doświadczeń, wyniki badań wskazują na natychmiastową spontaniczną, oddolną reakcję całej społeczności szkolnej na potrzeby językowe uczniów z Ukrainy poprzez symboliczne włączenie języka ukraińskiego i rosyjskiego w szkolny krajobraz językowy oraz rzeczywiste próby komunikacji z nimi w ich językach pierwszych. Pomimo braku wsparcia instytucjonalnego ze strony państwa, nauczyciele spontanicznie podejmowali też intuicyjne wysiłki w celu dostosowania materiałów dydaktycznych i pomagania uczniom, którzy nie opanowali języka polskiego w stopniu umożliwiającym swobodny udział w lekcjach. Jednak po roku od inwazji wydaje się, że początkowy entuzjazm opadł, a prowizoryczne rozwiązania wprowadzone w 2022 funkcjonują do dzisiaj. Głównym wyzwaniem pozostaje więc zmotywowanie całej społeczności szkolnej do uczestniczenia w szkoleniach, ulepszania istniejących rozwiązań i wdrażania praktyk skutecznie wspomagających wielojęzyczność w szkołach.

Referencje:

- GUS 2022 "Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2021/2022". <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/edukacja/oswiata-i-wychowanie-w-roku-szkolnym-20212022,1,17.html>
- Koehler, C. & Schneider, J. (2019). Young refugees in education: the particular challenges of school systems in Europe. CMS 7 (28). <https://doi.org/10.1186/s40878-019-0129-3>
- Little, D. & Kirwan, D. (2020). Engaging with linguistic diversity: A study of educational inclusion in an Irish primary school. Oxford: Bloomsbury Publishing.

Z komentarzem [AC1]: tu nie podano kolejności, więc sugerowałabym podanie nazwisk alfabetycznie

Agnieszka M. SENDUR

Certyfikat z języka angielskiego bez wychodzenia z domu. Porównanie egzaminów na poziomie B2 w wersji online

Pandemia Sars-CoV-2 wyniosła certyfikację językową na nowy poziom. Coraz więcej egzaminów certyfikujących z języków obcych, a zwłaszcza z języka angielskiego, dostępnych jest w wersji internetowej; coraz więcej z nich udostępniane jest obecnie także w tzw. wersji domowej (at-home lub home edition).

W wersji domowej oferowany jest aktualnie szereg różnych egzaminów z języka angielskiego. Na rynku pojawiły się adaptywne testy wielopoziomowe, których celem jest oznaczenie poziomu biegłości językowej w zakresie języka ogólnego. Dostępne są egzaminy certyfikujące biegłość w zakresie języka akademickiego, jak również z wybranych języków specjalistycznych. Kandydaci mogą też zmierzyć swoje umiejętności i uzyskać certyfikat na konkretnym, wybranym przez siebie poziomie. Część egzaminów zdalnych oceniana jest nadal w sposób tradycyjny: zadania otwarte sprawdzane są przez egzaminatorów; inne oceniane są przez sztuczną inteligencję; jeszcze inne łączą te dwa sposoby oceny.

W swoim wystąpieniu Prelegentka dokona porównania dwóch egzaminów na poziomie B2 oferowanych w wersji domowej: Pearson English International Certificate CBT (PEIC CBT) oraz LanguageCert International ESOL (IESOL), odnosząc się do formatu egzaminu i zadań egzaminacyjnych, sposobów oceny zadań, a także do sposobów weryfikacji tożsamości zdającego oraz zapewnienia samodzielności wykonywania zadań.

Anna SERETNY

Kompetencja leksykalna nastoletnich użytkowników języka polskiego jako odziedziczonego i jako ojczystego – ujęcie komparatywne

Kompetencje językowych nastolatków posługujących się polszczyzną odziedziczoną i ich polskich rówieśników nie były dotychczas badane w ujęciu komparatywnym. Pierwsze empiryczne dane pozyskano w trakcie realizacji projektu Język odziedziczony a ojczysty – porównanie kompetencji w zakresie języka polskiego uczniów z Polski i przebywających na emigracji, którego pomysłodawcami i wykonawcami byli pracownicy Instytutu Glottodydaktyki Polonistycznej. Analiza próbek wypowiedzi uczniów szkół polskich w Polsce i zagranicą umożliwiła wstępne określenie różnicy w kompetencjach językowych między użytkownikami edukacyjnego języka odziedziczonego (EJOD) a tymi, dla których polszczyzna ma status języka rodzimego (J1).

W wystąpieniu szczegółowo porównana zostanie kompetencja leksykalna obu grup, gdyż to w jej obszarze odnotowano największe różnice na niekorzyść uczniów z obczyzny, którzy, gdy trafiają do polskich szkół, bywają traktowani są jak rodzimi użytkownicy polszczyzny. Przeprowadzone badania jednoznacznie wykazały, że nimi nie są, w związku z czym potrzebują intensywnego językowego wsparcia, zwłaszcza w zakresie leksyki edukacyjnej, a faktu tego muszą być świadomi wszyscy pracujący z nimi nauczyciele.

Katarzyna SIERAK

Uczenie się języków obcych w erze Web 2.0. Perspektywa studentów

Web 2.0, nowe technologie, sztuczna inteligencja – przed współczesną edukacją stawiane są wciąż nowe wyzwania. Są one związane z tym, jak uczą się dziś Digital Natives, czego oczekują od tradycyjnej lekcji z nauczycielem i w jaki sposób szkolnictwo (wyższe) oraz kształcenie powinny dostosowywać się do realiów świata, który staje się coraz bardziej zdigitalizowany. Celem artykułu jest przedstawienie wyników ankiety przeprowadzonej wśród studentów kierunku Lingwistyka w biznesie na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, którzy wykorzystując swoje dotychczasowe doświadczenie edukacyjne, odpowiedzieli na pytania dotyczące preferowanego stylu uczenia się języków obcych 1) w placówkach oświatowych oraz 2) podczas samodzielnej nauki.

Małgorzata SPYCHAŁA-WAWRZYŃIAK

Model PBL (Problem-Based Learning) a kształcenie językowe na przykładzie języka hiszpańskiego

Dokonujące się zmiany w otaczającej nas rzeczywistości (np. rozwój nowych technologii) promują ideę aktywnego, dociekliwego i autonomicznego ucznia. Dodatkowo pracodawcy w coraz większym stopniu oczekują, że ich pracownicy będą dysponować umiejętnościami pracy w grupie, co przyczynia w znacznym stopniu do sukcesu firmy czy organizacji. Praca zespołowa od wielu lat również jest stosowana w polskich szkołach. Jednak okazuje się, że w praktyce najczęściej powierzone zadania danej grupie wykonują te same osoby (np. najlepsi uczniowie). Wśród metod, które mogą w znaczny sposób zwiększyć zaangażowanie i poczucie odpowiedzialności każdego członka grupy, jest PBL (Problem-Based Learning). PBL – to model pracy oparty na rozwiązywaniu konkretnych, autentycznych problemów, z którymi docelowo mogą zetknąć się zarówno uczniowie, jak i studenci przygotowujący się do roli nauczycieli. Celem naszego wystąpienia jest dokonanie charakterystyki metody problemowej (PBL) w kontekście nauczania poprzez realizację projektów (Project-Based Learning) oraz zadań (Task-Based Learning). W dalszej części omówimy zastosowanie metody PBL w kształceniu nauczycieli języka hiszpańskiego w ramach projektu pt. „Doskonałość dydaktyczna uczelni” w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Katarzyna SRADOMSKA

Informacja zwrotna wspierająca naukę pisania przy wykorzystaniu aplikacji Teams w post-pandemicznej szkole ponadpodstawowej

Polski system egzaminacyjny zakłada przygotowanie uczniów szkół ponadpodstawowych do egzaminów końcowych również w zakresie umiejętności pisania. Stąd od nauczycieli języka obcego oczekuje się ćwiczenia różnych form pisania na poziomach podstawowym i zaawansowanym, które zapewniłyby uczniom osiągnięcie pomyślnego rezultatu egzaminu maturalnego. Aby pomóc uczniom rozwijać tę sprawność językową, nie tylko w zakresie przekazywanej treści, lecz również poprawności języka, nauczyciel musi przekazywać uczniom informację zwrotną po każdym etapie pracy nad pisaniami. Zapewniając różne modele informacji zwrotnej uczniowie mają większą szansę na zauważenie błędów, poprawę oraz budowanie świadomości podejmowanych działań językowych. W referacie zostaną przedstawione obserwacje i rozwiązania zebrane w grupach młodzieży licealnej dotyczące zastosowania różnych form informacji zwrotnej (poznawczej, afektywnej, bezpośredniej, pośredniej), jako elementu procesu uczenia się języka, niezbędnego dla uczących się, aby mogli sami zmodyfikować treść lub poprawić formę. Przykłady informacji zwrotnej/feedbacku

zostały zebrane w klasach licealnych w czasie pandemii i po jej zakończeniu, a narzędziem pomocnym w pracy nauczyciela była aplikacja Teams.

Krystyna SZYMANKIEWICZ

Metaforyczne reprezentacje strategicznego uczenia się języków obcych w refleksjach studentów filologii romańskiej

Świadomość reprezentacji i metafor posiadanych przez uczących się języka obcego na temat procesu uczenia się języków jest cenna zarówno dla samych uczących się, jak i dla praktyków nauczania, gdyż może ona dostarczyć użytecznych spostrzeżeń odnośnie usprawniania procesu uczenia się/nauczania języka. Celem proponowanego wystąpienia jest przedstawienie i dyskusja wyników badania reprezentacji procesu uczenia się języków obcych u studentów filologii romańskiej uczestniczących w 30-to godzinnych zajęciach „Treningu strategicznego”. Badanie eksploracyjne polegało na jakościowej analizie metafor, jakimi posługiwali się studenci redagując swoje refleksje na temat różnych aspektów doskonalenia swojego procesu uczenia się (np. planowania nauki, stosowania strategii uczenia się przy rozwijaniu poszczególnych sprawności językowych, radzenia sobie ze stresem) oraz w podsumowaniu semestru zajęć. Inspirowana teorią metafor koncepcyjnej Lakoffa i Johnsona (1980) analiza pisemnych refleksji miała na celu rozpoznanie przejawianych przez studentów reprezentacji strategii uczenia się oraz ogólnie reprezentacji procesu uczenia się języków. Analiza przebiegała w trzech etapach: 1) kategoryzacja metafor, 2) wyodrębnienie głównych wątków 3) sformułowanie ogólnej interpretacji metafor, zwłaszcza w kategoriach postrzegania dynamiki i złożoności procesu uczenia się przez badanych studentów.

Aleksandra WACH

Nauczanie problemowe w kształceniu nauczycieli języka angielskiego

Nauczanie problemowe (ang. Problem-based learning, PBL) to innowacyjne, oparte na współpracy podejście edukacyjne, bazujące na umiejętności rozwiązywania problemów, stymulujące zaangażowanie poznawcze uczących się (Barrett & Moore, 2011; Dabbagh, 2019). Ze względu na silne zorientowanie na praktyczną stronę wykorzystania zdobytej wiedzy, PBL w wysokim stopniu odpowiada potrzebom kształcenia przyszłych nauczycieli, stymuluje bowiem rozwój kluczowych kompetencji nowoczesnego pedagoga (takich jak kreatywność, krytyczne myślenie, refleksyjność, umiejętność pracy w zespole), gotowego stawić czoła wyzwaniom współczesnej edukacji (Filipenko et al., 2016; Moust et al., 2021). W prezentacji zostaną przedstawione założenia i procedury zastosowane na kursie dydaktyki języka angielskiego opracowane według założeń podejścia PBL, a także wyniki wstępnej fazy badania w działaniu, którego celem była ocena wpływu PBL na zaangażowanie i samoregulację studentów-przyszłych nauczycieli, a także rozwój ich umiejętności krytycznego myślenia w realizowaniu zadań kursowych. Badanie miało charakter jakościowy, a narzędzia badawcze stanowiły arkusze samooceny wypełniane przez studentów, wywiady grupowe ze studentami oraz notatki nauczycielki sporządzane w trakcie wdrażania PBL. Uzyskane dane pozwoliły na sformułowanie wniosków dotyczących przydatności oraz wyzwań nauczania problemowego w kształceniu przyszłych nauczycieli języków obcych.

Marzena WAWRZEŃ

Badanie potrzeb językowych studentów zza wschodniej granicy. Implikacje dydaktyczne dla kierunku "Studia polskie dla cudzoziemców"

W roku akademickim 2022/2023 na Wydziale Polonistyki UJ otwarto "Studia polskie dla cudzoziemców", które umożliwiają poznawanie języka polskiego w ramach kształcenia uniwersyteckiego. Ze względu na narastającą liczbę studentów z Ukrainy należy dokonać przekształceń celów, efektów i treści nauczania na tym kierunku, by odpowiadały one specyficznym potrzebom językowym studentów zza wschodniej granicy. Celem referatu będzie zaprezentowanie kwestionariusza ankiety oraz wywiadu fokusowego jako narzędzi badawczych, dzięki którym możliwe stało się określenie celów i priorytetów dydaktycznych studentów pochodzących z Ukrainy. Ponadto, zostaną przedstawione propozycje rozwiązań dydaktycznych uwzględniających potrzeby językowe badanej grupy.

Karolina WAWRZONEK

Wykorzystanie platform internetowych na zajęciach i pomiędzy nimi w pracy ze studentami filologii francuskiej

Determinizm technologiczny zakłada, że technika ma zasadniczy wpływ na rozwój współczesnego społeczeństwa. Jeden z przedstawicieli tego nurtu, Marshall McLuhan zauważył, że my kształtujemy media i technologie, a potem one kształtują nas. (McLuhan, 1964). Mówiąc o kształtowaniu McLuhan miał na myśli przede wszystkim rolę opiniotwórcze mediów, jednak nie sposób nie zauważyć, że współcześnie media i nowe technologie nie tylko nas kształtują, ale i kształcą.

Przyczyniła się do tego pandemia, która zmusiła większość sektorów życia, w tym edukacji do przeniesienia się do strefy wirtualnej. Nauczyciele i uczący się zostali zobligowani do szybkiego przystosowania się do zupełnie nowych, często zupełnie nieznanych narzędzi pracy.

Po powrocie do pracy stacjonarnej okazało się, że wiele z tych narzędzi nie przyjęło się, ponieważ, jak twierdzi Christian Puren, innowacja technologiczna często nie wywołuje żadnego postępu w sferze nauczania-uczenia się, a czasami nawet powoduje jej regres (Puren, 2022).

Istnieją jednak narzędzia, które, sprawdzivszy się podczas pandemii, są wykorzystywane dziś na co dzień w edukacji. Takimi narzędziami są choćby platformy internetowe, które usprawniły, ale i uatrakcyjniły zajęcia językowe.

Celem wystąpienia będzie przedstawienie niektórych z tych narzędzi, pokazanie innowacji w sposobie prowadzenia zajęć uniwersyteckich, które były możliwe dzięki wprowadzeniu tych pierwszych, a także omówienie opinii na ich temat wyrażonych przez studentów w ankietach przeprowadzonych pod koniec semestru. Zaprezentowana zostanie również odpowiedź na pytanie, od czego zależy, czy zaprezentowane platformy internetowe mogą przyczynić się do wzrostu jakości kształcenia i jak modyfikują one pracę współczesnych nauczycieli.

Aleksander WIATER

W stronę ewolucji dzienniczka uczącego się

Spośród strategii uczenia się języków obcych sklasyfikowanych przez R. Oxford (1990) jako pośrednie wymienia się strategię afektywne, którym badaczka przypisuje ważną rolę przypadającą na regulowanie procesu przyswajania wiedzy i umiejętności. Jednym z podstawowych narzędzi wykorzystywanych ku temu jest dzienniczek, który sprzyja identyfikowaniu własnych odczuć, postaw i motywacji związanych z uczeniem się języka. Prowadzenie go możliwe jest zarówno w formie indywidualnych notatek na papierze jak i poprzez wpisy elektroniczne na forum grupy obejmujące interakcyjną wymianę refleksji. Zmiana formuły sprawia, że staje się on już nie tylko osobistym zapisem, ale także świadectwem różnorodnych doświadczeń poznawczych, którymi dzielimy się z innymi. Przeprowadzone badania w okresie od roku akademickiego 2018/19 do 2022/2023 objęły pięć roczników studentów I roku filologii francuskiej Uniwersytetu Wrocławskiego i miały na celu zbadanie preferencji w odniesieniu do formy otwartej czy też zamkniętej prowadzenia dzienniczka stosowanych strategii uczenia się. W toku przeprowadzonych badań podłużnych, zgromadzono wypowiedzi uczących się (207 ankiet), którzy wskazywali na zalety i wady obydwu form dzienniczka oraz wypowiadali się na temat przydatności narzędzia w refleksji nad strategiami uczenia się stosowanymi w praktyce.

Małgorzata WIDEL-IGNASZCZAK

CLIL na zajęciach specjalistycznych z języka rosyjskiego w kontekście rozwijania kompetencji miękkich

Celem kształcenia akademickiego jest adekwatne przygotowanie studentów do różnorodnych ról podejmowanych na rynku pracy w zmieniającej się dynamicznie rzeczywistości. Kompetencje lingwistyczne rozwijane są paralelnie z innymi kompetencjami kluczowymi, wyposażając studentów w potrzebne umiejętności językowe i pozajęzykowe. W artykule przedstawione zostanie zastosowanie metody CLIL na zajęciach w ramach przedmiotu „Rosyjska terminologia ekonomiczna”. Metoda pozwala na elastyczne wykorzystanie bardzo szerokiego zestawu tematów i zagadnień, co z kolei wspiera ideę autonomii w nauczaniu. Elementy wiedzy z dziedziny ekonomii można zintegrować z nauczaniem języka obcego, co - poprzez odpowiedni dobór metod i technik nauczania opartych na działaniu - pozwala osiągnąć wybrane cele w obszarze wiedzy, umiejętności i postaw. Przedmiotem artykułu jest analiza sposobów kształtowania tzw. „umiejętności miękkich” takich jak: praca w grupie, rozwiązywanie konfliktów, zarządzanie zespołem, wystąpienia publiczne, uwzględnianie elementów komunikacji interkulturowej, podczas przygotowania interdyscyplinarnych projektów w języku obcym. Rozważania teoretyczne w artykule zostaną zilustrowane analizą projektów realizowanych przez studentów Lingwistyki Stosowanej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Dawid WIERZBICKI

Rozwój sprawności językowych pracownika a osiągnięcie kluczowych wskaźników efektywności rozwiązywania problemów konsumenckich

Sprawności językowe dzieci bilingwalnych były dość często badane przez różnych autorów, jednak badania osób dorosłych, które nabywały drugi język w okresie postlingwalnym nie są

tak powszechne. W prezentacji wskazano istnienie potrzeby szerszego zbadania sprawności językowych osób dorosłych w kształceniu nieformalnym osób dorosłych na przykładzie grupy pracowników pracującej w telefonicznym centrum obsługi klienta w języku niemieckim. Język niemiecki jest dla omawianej grupy językiem nabytym, ale poziom sprawności posługiwania się nim jest zbliżony do języka pierwszego (języka polskiego). Rozwój kompetencji komunikacyjnych przeszkolonych pracowników pozwolił na zmianę sposobu komunikowania się w taki sposób, aby nie tylko przedstawiać omawiane zagadnienia językiem korzyści, ale również w odniesieniu do sygnalizowanych przez klientów okoliczności lub w oparciu o ich poziom językowy.

Danuta WIŚNIEWSKA

Krajobraz językowy z perspektywy glottodydaktycznej

Uczenie się języków obcych coraz częściej wychodzi poza formalne ramy klasy szkolnej, programu i podręcznika. Dbają o to nauczyciele oraz, mniej lub bardziej świadomie, sami uczniowie. Rozwój technologii cyfrowych umożliwia dostęp do jeszcze do niedawna nieosiągalnych okazji do kontaktu z językiem obcym, podobnie podróże, wymiany szkolne czy kontakty służbowe. W ostatnich latach w literaturze socjolingwistycznej i glottodydaktycznej zaczęto zwracać uwagę na jeszcze jeden element, który może stanowić potencjalną okazję do uczenia się języka obcego, mianowicie krajobraz językowy (linguistic landscape), czyli otaczający nas, czasami wręcz nachalnie, język pisany w przestrzeni publicznej. Krajobraz językowy jest badany i rozważany przede wszystkim w aspekcie lingwistycznym, socjologicznym, ideologicznym, semiotycznym. Jednakże głosów promujących jego wykorzystanie w nauce/nauczaniu, zarówno formalnym jak i nieformalnym, przybywa, w związku z tym w swoim wystąpieniu chcę się skupić na następujących problemach: (a) Jakie badania są prowadzone w tym zakresie? (b) Jaką wiedzę na temat wykorzystania krajobrazu językowego przynoszą wyniki badań? (c) Jakie metodologie i z jakim efektem stosowane są w tych badaniach? Odpowiedzi na te pytania mogą stać się przyczynkiem do dyskusji na temat dydaktycznego wykorzystania krajobrazu językowego w kraju o stosunkowo niewielkiej różnorodności językowej, jakim jest Polska.

Marta WOJAKOWSKA

Doskonalenie warsztatu metodycznego nauczyciela języka specjalistycznego w kontekście kształcenia nieformalnego. Wyniki z badania pilotażowego.

W ostatnich latach na rynku pracy wzrosło znaczenie znajomości języków obcych. Z badania przeprowadzonego w 2012 roku (Budnikowski i in. 2012 w Gajewska, Sowa, Kic-Drgas, 2020:100) w Polsce wynika, że skuteczna komunikacja oraz znajomość języków obcych są najważniejszymi umiejętnościami poszukiwanymi u ubiegających się o pracę. Nic więc dziwnego, że prywatne szkoły językowe oraz przedsiębiorstwa proponują coraz więcej zajęć z języka obcego dla celów zawodowych. W kontekście refleksji nad kształceniem nieformalnym języka specjalistycznego warto się zastanowić nad tym jak jest przygotowany do pracy nauczyciel języka do celów zawodowych. Wydaje się, że uczestniczenie w warsztatach czy praktycznych szkoleniach powinny znajdować się w repertuarze podnoszenia kompetencji zawodowych nauczycieli języków specjalistycznych. Jednak rozmowy z doświadczonymi dydaktykami uczącymi tego języka dowodzą, że rzeczywistość jest zgoła inna. Stąd też, w obliczu rosnącego popytu na kursy języka specjalistycznego, przydatne wydaje się

zdiagnozowanie i omówienie trudności, z jakimi boryka się nauczyciel uczący języka specjalistycznego.

W pierwszej części wystąpienia zostanie przedstawione badanie pilotażowe przeprowadzone w 2023 r. wśród nauczycieli języków obcych specjalizujących się w nauczaniu języka dla potrzeb i celów zawodowych. Następnie zilustrowane zostaną trudności związane z nauczaniem języków specjalistycznych. Ostatnia część naszej prezentacji odnosić się będzie do zaprezentowania metod, technik i form pracy mogących udoskonalić warsztat metodyczny nauczyciela języka obcego dla potrzeb i do celów zawodowych.

Agata WOLANIN

Czy pisanie tekstów akademickich musi być koszmarem? Opinie i przekonania studentów filologii angielskiej

Studenci filologii angielskiej, którzy są w trakcie pisania pracy dyplomowej, stoją przed podwójnie trudnym zadaniem: oprócz zbierania danych, ich analizy i spełnienia wszelkich wymogów tekstu akademickiego, muszą dodatkowo napisać pracę dyplomową w języku obcym. Powyższe kompetencje rozwijane są najczęściej podczas kursu Academic Writing (Pisanie tekstów akademickich). Jest to przedmiot powszechnie uznany za wymagający, zarówno dla studentów jak i prowadzących. Głównym celem badania była analiza przekonań studentów filologii angielskiej (N=67) dotyczących pisania tekstów akademickich, w szczególności: co stanowi dla nich wyzwanie, a co daje im największą satysfakcję? Na co zwracają uwagę? Jak kojarzony jest ten przedmiot? Czy powszechny mit o pisaniu tekstów akademickich ma pokrycie w rzeczywistości? Opinie i przekonania studentów zostały zestawione z mini-ankietą wśród nauczycieli akademickich (N=15) uczących tego przedmiotu. Pośrednim celem badania jest próba zidentyfikowania problemu i znalezienia praktycznych rozwiązań, które pomogłyby zarówno nauczycielom akademickim jak i studentom przynieść satysfakcję z pisania tekstów akademickich.

Marzena WYSOCKA-NAREWSKA, MAŁGORZATA ŚWIERK

Płeć dziecka a dobrostan ucznia w klasie post-covidowej

Dobrostan to inaczej dobre samopoczucie. Szkoły dbające o dobre samopoczucie uczniów tworzą dla nich bezpieczną przestrzeń, w której mogą się oni nie tylko uczyć, lecz rozwijać się pod względem fizycznym, umysłowym, emocjonalnym, społecznym i duchowym, a także po prostu dobrze spędzać czas. Temat ten stał się ostatnio jeszcze bardziej istotny w obliczu minionej pandemii, która, jak pokazują badania, wywarła negatywny wpływ na samopoczucie dzieci i młodzieży. Naszym celem jest zbadanie sytuacji post-pandemicznej, obejmującej okres powrotu uczniów do szkół i emocji z tym związanych. Jako że w literaturze przedmiotu występują znaczące różnice w sposobie postrzegania świata przez chłopców i dziewczynki, czynnik płci zostanie wzięty pod uwagę w ocenie stopnia samozadowolenia z nauki stacjonarnej. Zagadnienia objęte badaniem to członkowie społeczności szkolnej (relacje uczeń-nauczyciel, uczeń-uczeń), organizacja jednostki lekcyjnej (metody pracy), dobór materiałów edukacyjnych oraz szeroko-pojęte zarządzanie klasą odnoszące się m.in. do dyscypliny pracy, regulacji zachowań i sposobów radzenia sobie z problemami. Szukając odpowiedzi na pytanie, jakie emocje niesie ze sobą nauka w klasie post-covidowej przeprowadziłyśmy ankietę wśród uczniów starszych oddziałów szkoły podstawowej. Stopień (nie)zadowolenia pozwolił nam na

zdefiniowanie problemów zagrażających dobrostanowi ucznia, jak i podkreślenie sytuacji podnoszących poziom satysfakcji wśród badanych, z podziałem na płeć.

Ryszard ZIAJA

Korzyści i granice wykorzystania sztucznej inteligencji na lekcjach języka obcego na przykładzie systemu ChatGPT

Współczesne systemy sztucznej inteligencji, korzystające z coraz większych zasobów tekstów dostępnych w przestrzeni wirtualnej, zmieniają nasze postrzeganie języka i są niewątpliwie załącznikiem postępującej rewolucji komunikacyjnej. Funkcjonująca od niedawna platforma ChatGPT, bazująca na autoregresyjnym algorytmie, imituje w sposób naturalny wszechwiedzącego komunikacyjnego partnera. Osiągnięta przez system w bardzo krótkim czasie wysoka popularność, w szczególności wśród młodych użytkowników, powinna być przyczynkiem do zamyślenia nad wpływem tego typu narzędzi na współczesną edukację, w tym na nauczanie języków obcych oraz rolę nauczyciela w procesie nauczania. W niniejszym wystąpieniu zostaną przedstawione, na bazie praktycznych przykładów, korzyści i granice wykorzystania sztucznej inteligencji na lekcjach języka niemieckiego zarówno z perspektywy nauczyciela, jak i ucznia.

III. Biogramy

Ewa ANDRZEJEWSKA – polonistka, germanistka. Zainteresowanie badawcze: dydaktyka wczesnoszkolna, kształcenie nauczycieli języków obcych, dydaktyka języka kaszubskiego.

Yuliya ASOTSKA-WIERZBA – adiunkt naukowo-dydaktyczny w Katedrze Dydaktyki Języka Angielskiego w Instytucie Filologii Angielskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Jej zainteresowania naukowe skupiają się na: dydaktyce języków obcych oraz specjalistycznych, kształceniu na odległość, rozwijaniu kompetencji akademickich za pomocą nowej technologii oraz kształceniu kompetencji nauczycieli w nauczaniu zdalnym.

Małgorzata BARAN-LUCARZ – adiunkt w Zakładzie Glottodydaktyki w Uniwersytecie Wrocławskim. Jej zainteresowania koncentrują wokół różnic indywidualnych (m.in. lęku językowego, motywacji, stylu poznawczego, gotowości komunikacyjnej, osobowości) w uczeniu się języków obcych, szczególności wymowy. Od ponad 20 lat prowadzi badania nad przyswajaniem i dydaktyką nauczania wymowy. Jej badania dotyczą również nauczania starszych dorosłych, edukacji włączającej, oceniania oraz kształcenia nauczycieli języków obcych. Jest autorką licznych publikacji i rozdziałów w monografiach naukowych. W latach 1998–2013 pracowała jako wykładowca i metodyk w NKJO we Wrocławiu. Od wielu lat prowadzi warsztaty dla nauczycieli języków obcych. Zaangażowana w projekty: (1) University for Seniors – an innovative approach to adult education (NCBR); (2) Erasmus+ Strategic Partnership: Vindow – Digital Tools for Inclusive Foreign Language Education.

Izabela BAWEJ – doktor, adiunkt, pracownik naukowo-dydaktyczny na Wydziale Językoznawstwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Zainteresowania naukowe obejmują językoznawstwo porównawcze, pragmatykę lingwistyczną, teorię przekładu, socjolingwistykę, język polityki i glottodydaktykę. Członek zespołu redakcyjnego czasopisma „Tertium”, członek Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego i Krakowskiego Towarzystwa Popularyzowania Wiedzy o Komunikacji Językowej. Autorka wielu prac naukowych, w tym monografii, rozdziałów w monografiach wieloautorских oraz artykułów w czasopismach naukowych, m.in. w: „Studia Germanica Gedanensia”, „Języki Obce w Szkole”, „Przegląd glottodydaktyczny”, „Linguistics Applied”, „Linguistica Bidgostiana”, „Lingwistyka Stosowana”, „Rocznik Przekładoznawczy”, „Germanica Wratislaviensia”, „Linguodidactica”, „Półrocznik Językoznawczy ‘Tertium’”, „Acta Universitatis Lodziensis”, „Folia Germanica”, „Innovation in Language Learning”, „Acta Neophilologica”, „Prace Językoznawcze”, „Neofilolog”.

Magdalena BIAŁEK – doktor, adiunkt w Zakładzie Glottodydaktyki w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Obszar jej szczególnego zainteresowania stanowi zagadnienie edukacji międzykulturowej w kształceniu językowym oraz problematyka nauczania języków obcych na etapie wczesnoszkolnym w świetle konstruktywistycznych teorii poznania. Jako pracownik naukowo-dydaktyczny jest zaangażowana w kształcenie przyszłych nauczycieli języka niemieckiego, prowadzi również szkolenia dla nauczycieli czynnych zawodowo, a także warsztaty dla uczniów.

Anna BORKOWSKA – doktor nauk humanistycznych, wieloletni wykładowca na kierunku filologia angielska w Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu. Od wielu lat współpracuje z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Nowym Targu organizując kursy języka angielskiego dla seniorów. Autorka publikacji z zakresu glottogeragogiki. Zainteresowania badawcze: glottodydaktyka, andragogika, glottogeragogika.

Halina CHMIEL-BOŻEK – romanistka, doktor nauk humanistycznych, adiunkt w Instytucie Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Autorka jednej monografii i wielu artykułów naukowych. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień związanych z glottodydaktyką, wykorzystaniem literatury w nauczaniu języka francuskiego, mediacją oraz tłumaczeniem dydaktycznym.

Marek DERENOWSKI otrzymał stopień naukowy doktora na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Od wielu lat jest nauczycielem i wykładowcą akademickim pracującym w Akademii Nauk Stosowanych w Koninie. Jego główne zainteresowania naukowe związane są z kształceniem młodych nauczycieli, rozwojem zawodowym nauczycieli, miejscem kultury w klasie językowej, a także efektywnymi sposobami rozwijania autonomii uczniowskiej.

Agnieszka DRYJAŃSKA – adiunkt w Instytucie Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, prowadzi różnorodne zajęcia, wśród których znajduje się praktyczna nauka języka francuskiego ogólnego i specjalistycznego oraz seminaria licencjackie z językoznawstwa komputerowego oraz z dydaktyki języka francuskiego. Jej zainteresowania badawcze oscylują na pograniczu glottodydaktyki i językoznawstwa. Dysertacja doktorska obejmowała problematykę rozwijania kompetencji *savoir-être* w nauczaniu języków obcych. Obecnie kwestie kulturowe i interkulturowe także stanowią istotny przedmiot badawczy, ale w połączeniu z wykorzystaniem zdobyczy językoznawstwa korpusowego i szerzej z automatycznym przetwarzaniem języka naturalnego.

Dominika DZIK – asystent naukowo-dydaktyczny na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie, zainteresowania badawcze: wpływ L2 na przyswajanie L3, interkomprehensja w językach pokrewnych.

Melanie ELLIS (ORCID:0000-0002-7274-0564) – jest profesorem nadzwyczajnym lingwistyki stosowanej na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Jej doświadczenie wiąże się z kształceniem nauczycieli i rozwojem zawodowym. Jej zainteresowania badawcze obejmują projektowanie zadań dla nauczania i uczenia się, ocenianie, rozwój umiejętności mówienia oraz młodych uczniów języka angielskiego, którzy mają problemy z nauką czytania.

Elżbieta GAJEWSKA – zainteresowania badawcze to szeroko traktowane języki specjalistyczne (ich lingwistyczny opis, nauczanie oraz tłumaczenie), jak również przemiany zachodzące w komunikacji i glottodydaktyce pod wpływem nowych technologii. Współautorka monografii "LSP, FOS, Fachsprache. Dydaktyka języków specjalistycznych" oraz "Filologia wobec wyzwań komunikacji specjalistycznej". Koordynatorka obszaru „Język angielski zawodowy” Małopolskiej Chmury Edukacyjnej.

Beata GALAN – doktor, adiunkt w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego. Jej zainteresowania naukowe sytuują się w obszarze glottodydaktyki i dydaktyki e-learningu. W pracy badawczej koncentruje się szczególnie na zagadnieniach związanych z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie nauczania/uczenia się języków obcych (na przykładzie języka francuskiego). W swoich pracach dokonuje analizy potencjału narzędzi cyfrowych w rozwijaniu językowych kompetencji komunikacyjnych, edukacyjnych uwarunkowań środowiska wirtualnego oraz możliwości efektywnego wdrożenia metod i technik kształcenia na odległość w kontekście kształcenia akademickiego.

Monika GRABOWSKA – adiunkt w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, jest członkiem Zakładu Językoznawstwa Francuskiego i Pracowni Dydaktyki Języka Francuskiego. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się obecnie wokół grzeczności

językowej oraz nieformalnego uczenia się języków obcych. Jest autorką bądź współautorką ponad 70 publikacji polskich i zagranicznych.

Joanna JAKUBIK – wykładowczyni na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie, nauczycielka języka angielskiego oraz języka polskiego jako obcego, trenerka nauczycieli oraz coach. Interesuje się podtrzymywaniem wielojęzyczności wśród dzieci powracających z krajów anglojęzycznych oraz wykorzystywaniem nowoczesnych technologii w nauczaniu, a także wspomaganiem procesu uczenia się i nauczania technikami coachingowymi i mentoringowymi.

Urszula JANCZAR – nauczyciel języka angielskiego z 25-letnim stażem, od 2017 roku dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka w Kaliszu. Zainteresowania naukowe: autonomia ucznia i nauczyciela, samoregulacja, motywacja, strategie uczenia się.

Monika JANICKA – germanistka, językoznawca, adiunkt w Katedrze Lingwistyki Stosowanej UMCS. Zainteresowania badawcze: kształcenie przyszłych nauczycieli, uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, otwarte formy pracy. Autorka materiałów edukacyjnych z języka niemieckiego. Wiceprezes Internationaler Deutschlehrerinnen- und Deutschlehrerverband (Międzynarodowe Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Niemieckiego).

Iwona JANOWSKA – dr hab., prof. UJ, pracuje w Instytucie Glottodydaktyki Polonistycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. W swojej pracy badawczej zajmuje się zastosowaniem podejścia ukierunkowanego na działanie w nauczaniu/uczeniu się języków obcych, recepcją CEFR/ESOKJ w glottodydaktyce oraz rozwijaniem działań językowych. Jest autorką monografii oraz artykułów z zakresu glottodydaktyki ogólnej i dydaktyki języka polskiego jako obcego, programów nauczania, a także materiałów dydaktycznych.

Mariola JAWORSKA – kierownik Katedry Lingwistyki Stosowanej w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Członkini Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego, Redaktor naczelna czasopisma Neofilolog. Autorka prac naukowych z zakresu językoznawstwa stosowanego i glottodydaktyki dotyczących m. in. wpływu uwarunkowań indywidualnych na proces uczenia się i nauczania języków obcych, kształcenia nauczycieli języków obcych, a także edukacji językowej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ze szczególnym uwzględnieniem osób z dysleksją rozwojową.

Ilona KADYS – nauczycielka języka włoskiego i języka polskiego jako obcego w Szkole Podstawowej nr 73 we Wrocławiu, dyplom magistra pedagogiki - 1995 - Uniwersytet Wrocławski; nostryfikacja dyplomu magistra pedagogiki - 1997 - Uniwersytet w Padwie; kurs doskonalący - Dydaktyka Języków Nowożytnych - 2001 - Uniwersytet w Wenecji; dyplom studiów podyplomowych - ITALS 2 - 2015 - Uniwersytet w Wenecji; dyplom studiów podyplomowych - Glottodydaktyka - nauczanie języka polskiego jako obcego - 2023 - Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu.

Agnieszka KALDONEK-CRNJAKOVIĆ – doktor, adiunkt w Instytucie Anglistyki (Wydział Neofilologii UW), gdzie kieruje Zakładem Lingwistyki Stosowanej i Przekładoznawstwa oraz prowadzi zajęcia związane z jej zainteresowaniami naukowymi, m.in. nauczanie języków obcych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz zróżnicowane podejście w nauczaniu języków obcych. Jest założycielką i koordynatorką wydziałowego koła badawczego Neuroróżnorodność w Edukacji Językowej.

Dorota KAMIŃSKA – magister, jest starszym wykładowcą na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Opolskiego, gdzie prowadzi zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego, języka angielskiego w turystyce oraz metodyki nauczania języka angielskiego. Jej

zainteresowania badawcze obejmują CLIL oraz wykorzystanie narzędzi TIK w nauczaniu języków obcych.

Katarzyna KARPIŃSKA-SZAJ – kierownik Zakładu Akwizycji Języka i Glottodydaktyki w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego w latach 2016-2019. Autorka i współautorka wielu prac naukowych z językoznawstwa i dydaktyki językowej dotyczących m. in. przyswajania złożoności językowej, edukacji językowej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozwijania kompetencji czytania i pisanie w języku obcym. Brała udział jako kierownik i ekspert w wielu projektach badawczych nt. trudności w przyswajaniu i uczeniu się języka.

Krzysztof KOTUŁA – absolwent Instytutu Romanistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, lingwista stosowany, adiunkt w Katedrze Lingwistyki Stosowanej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W swojej pracy badawczej skupia się na zagadnieniach takich, jak nauczanie języków obcych wspomagane komputerowo, a w szczególności na zagadnieniu implementacji strategii ludycznych w procesie glottodydaktycznym. Jest autorem licznych artykułów z zakresu dydaktyki języków obcych. Czynnny nauczyciel języka francuskiego.

Iwona KOWAL – zatrudniona na stanowisku profesora uczelni na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jej zainteresowania badawcze obejmują naukę i nauczanie języka szwedzkiego jako kolejnego języka obcego, nauczanie języków, wielojęzyczność, psycholingwistykę - w szczególności proces tworzenia tekstu pisanego oraz socjolingwistykę.

Kinga KOWALEWSKA – doktor, pracuje jako adiunkt na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie m.in. wykłada podstawy komunikacji masowej i prowadzi warsztaty wizerunkowo-mediacyjne z Zakładzie Ekolingwistyki i Komunikologii. Jej zainteresowania naukowe obejmują ekolingwistykę, lingwistykę stosowaną, komunikologię (teorię i praktykę komunikacyjną ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji masowej) oraz teorię i praktykę wizerunkowości. W swoich badaniach naukowych koncentruje się na wybranych aspektach komunikacji masowej, a w szczególności na przekazie reklamowym jako elemencie przestrzeni publicznej.

Ewa KROPIELNICKA – magister, związana jest z Uniwersytetem Opolskim od 2017 roku, pracując w Instytucie Językoznawstwa (Filologia Angielska) na stanowisku starszego wykładowcy. Prowadzi zajęcia z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego na poziomie C1. Od 2014 roku pracuje również jako coach, certyfikowany trener metody Points of You® oraz certyfikowany trener metody The Coaching Maps. Na Uniwersytecie Opolskim prowadzi kursy rozwojowe dla studentów, których celem jest dotknięcie i pogłębienie wybranych obszarów życia, takich jak na przykład empatia czy odwaga.

Radosław KUCHARCZYK – absolwent Instytutu Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie obecnie pracuje na stanowisku profesora UW w Zakładzie Dydaktyki i Metodyki Języków Romańskich. Prowadzi zajęcia z glottodydaktyki i z praktycznej nauki języka francuskiego. W swojej pracy badawczej skupia się na implementacji założeń europejskiej polityki językowej w polskim systemie edukacyjnym. W sposób szczególny interesuje go kwestia wielojęzyczności, kompetencji wielojęzycznej i mediacji. Współpracuje z Centralną Komisją Egzaminacyjną. Jest Przewodniczącym Rady Koordynacyjnej ds. Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji Biegłości Językowej UW. Jest również rzeczoznawcą podręczników do nauki języka francuskiego w MEiN. Pracuje też w XV LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. N. Żmichowskiej Warszawie jako nauczyciel języka francuskiego.

Hadrian LANKIEWICZ – dr hab., prof. UG, pracuje w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Gdańskiego, sprawując funkcję jego dyrektora. Ponadto jest zatrudniony na stanowisku profesora uczelni w Katedrze Literatury i Badań nad Językiem Politechniki Koszalińskiej. Z wykształcenia jest historykiem, anglistą i italianistą. Ma potrójny tytuł zawodowy magistra, stopień doktora w zakresie literaturoznawstwa oraz stopień doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa. Jego zainteresowania naukowe dotyczą zarówno zagadnień językoznawczych (akwizycja języka obcego, tożsamość językowa, wielojęzyczność, polityka językowa), jak i literaturoznawczych, i są najczęściej inspirowane aplikacją metafory ekologicznej w badaniach nad językiem i wytworami kultury. Ważnym elementem jego publikacji naukowych jest tzw. perspektywa krytyczna.

Martyna LASKOWSKA – realizuje studia drugiego stopnia na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jest laureatką konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza „Study@research”, w ramach którego prowadzi projekt badawczy „Rozwijanie międzykulturowej kompetencji komunikacyjnej studentów Wydziału Anglistyki UAM na kursach kultury krajów anglojęzycznych”. Jej zainteresowania badawcze dotyczą dydaktyki języka angielskiego oraz kultury krajów anglojęzycznych.

Kinga ŁOŚ – doktorantka językoznawstwa w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Absolwentka logopedii z nauczaniem języka polskiego jako obcego i filologii polskiej z edytorstwem i zarządzaniem treściami internetowymi. Od czterech lat zajmuje się nauczaniem języka polskiego jako obcego dzieci i dorosłych na Uniwersytecie Pedagogicznym oraz w szkole językowej Accent. Jest redaktorką i korektorką podręczników do nauczania języka polskiego jako obcego, m.in. znanej serii *Hurra!!! Po Polsku* (Wydawnictwo PROLOG) oraz serii *Z Kropką* (Wydawnictwo Progressja). Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół takich zagadnień jak: nauczanie języka polskiego jako obcego/drugiego, nauczanie języka polskiego jako języka edukacji szkolnej, akwizycja języka, dwujęzyczność. Znajdują one wyraz w problematyce doktoratu dotyczącego diagnozy i wsparcia językowego uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji w zakresie umiejętności pisanie w języku polskim jako drugim.

Olga MAKAROWSKA – doktor, adiunkt w Zakładzie Komparatystyki Literacko-Kulturowej; pracuje w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskich Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Założycielka i koordynatorka merytoryczna Wydziałowych Kolokwii Badawczo-Dydaktycznych. Zainteresowania naukowe: komunikacja językowa w Internecie, genologia internetowa, komunikacja międzykulturowa, lingwistyka tekstu, lingwokulturologia, glottodydaktyka oraz metodyka nauczania języka rosyjskiego. Autorka dwóch monografii oraz licznych artykułów w czasopismach i monografiach zbiorowych. Współautorka monografii „Mozaika Glottodydaktyczna. Edukatorium w kształtowaniu kreatywności zawodowej glottodydaktyków” (Poznań 2021) oraz trzech skryptów do nauki języka rosyjskiego jako obcego (2020-2021).

Magdalena MAZIARZ – adiunkt w Zakładzie Translatystyki i Glottodydaktyki. Absolwentka Filologii Germańskiej Na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego (2002). Absolwentka Podyplomowych Studiów Dziennikarstwa i Public Relations na Wydziale Filologicznym UWr (2007). Absolwentka studiów kwalifikacyjnych z zakresu Zarządzania w oświacie (2014). Członek Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia 2015 – 2017, nadal (II kadencja). Członek Zarządu Polskiego Towarzystwa Edukacji Medialnej (od 2014). Członek Polskiego Towarzystwa Technologii i Mediów Edukacyjnych. Członek Stowarzyszenia Germanistów Polskich. Egzaminator Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (język niemiecki). Wicedyrektor CKZiU w Oławie (2014-2018). Zajmuje się dydaktyką

języków obcych, dydaktyką tłumaczenia, edukacją medialną i cyfrową oraz kształceniem nauczycieli.

Bożena MIASTKOWSKA – pracuje od 2005 roku jako wykładowca w Akademii Nauk Stosowanych w Koninie na Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych. Od 2017 roku jest także koordynatorem ds. współpracy międzynarodowej ANS w Koninie. Ukończyła filologię angielską w UAM w Poznaniu i filologię polską w UJD w Częstochowie.

Anna MICHONSKA-STADNIK – prof. dr hab., absolwentka Uniwersytetu Wrocławskiego i Victoria University of Manchester, UK. Jest autorką licznych artykułów naukowych oraz sześciu monografii (w tym dwie we współautorstwie). Wypromowała 21 doktorów oraz ponad 380 magistrów. Prowadziła badania naukowe w zakresie stosowania strategii uczenia się, autonomii ucznia oraz kształcenia i doskonalenia nauczycieli języka angielskiego. Pełniła i pełni liczne funkcje administracyjne w Instytucie Filologii Angielskiej UW oraz w drugim miejscu pracy, którym jest Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze. Odznaczona Medalem im. Ludwika Zabrockiego w 2022 roku.

Małgorzata MOLSKA – doktor, adiunkt i Kierownik studiów w Instytucie Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, pracuje w Zakładzie Dydaktyki Języków Romańskich. Nauczyciel dyplomowany języka francuskiego w XVI Liceum ogólnokształcącym im. S. Sempołowskiej z oddziałami dwujęzycznymi. Prowadzi zajęcia z praktycznej nauki języka francuskiego oraz języka specjalistycznego medycyny. W swojej pracy badawczej zajmuje się ocenianiem kształtującym, certyfikacją, budowaniem współpracy nauczycielskiej oraz wykluczeniem językowym i pracą z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Tworzy arkusze egzaminacyjne z języka francuskiego w Radzie Koordynacyjnej ds. Certyfikacji Biegłości Językowej UW.

Anna MYSTKOWSKA-WIERTELAK – pracuje w Zakładzie Glottodydaktyki Instytutu Anglistyki Uniwersytetu Wrocławskiego. Jej główne zainteresowania, poza kształceniem nauczycieli, obejmują teorię i badania akwizycji drugiego języka, strategię uczenia się języków, autonomię ucznia, nauczanie skoncentrowane na formie, gotowość komunikacyjną, motywację i zaangażowanie uczniów. Jest autorką i współautorką szeregu publikacji w czasopismach, m.in. *System, Language Teaching Research, Language Learning Journal, Studies in Second Language Learning and Teaching and Research in Language*. Jest także współautorką (wraz z Mirosławem Pawlakiem) książek *"Production-oriented and Comprehension-based Grammar Teaching in the Foreign Language Classroom"* (Springer, 2012) and *"Willingness to Communicate in Instructed Second Language Acquisition"* (Multilingual Matters, 2017).

Katarzyna NOSILDŁAK – adiunkt naukowo-dydaktyczny w Katedrze Dydaktyki Języka Angielskiego w Instytucie Filologii Angielskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. W 2018 r. obroniła doktorat na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jej zainteresowania naukowe obejmują m.in. problematykę różnic indywidualnych i powiązane z nią zagadnienie indywidualizacji procesu nauczania języka obcego. W ostatnim czasie jej działalność badawcza skupia się na tematyce wyzwań związanych z pracą z uczniem migrantem na zajęciach języka angielskiego jako obcego.

Izabela ORCHOWSKA – doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa. Tytuł ten uzyskała na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i na Uniwersytecie Rennes 2 we Francji. Skróconą wersję swojej dysertacji doktorskiej opublikowała w formie autorskiej monografii pt. *La formation interculturelle des futurs enseignants de FLE dans le contexte universitaire polonais* (wyd. FLAIR, Kraków 2008). Jej zainteresowania badawcze wpisują się w następujące zakresy glottodydaktycznego pola badań: kulturowy wymiar nauczania-uczenia się-przyswajania J2, wspieranie rozwoju kompetencji argumentacyjnej i dyskursywnej

w języku francuskim u polskich studentów, (samo)kształcenie glottodydaktyków jako badaczy i nauczycieli oraz metaglottodydaktyczna refleksja nad dydaktyką J2 jako nauką autonomiczną poznawczą.

Dorota PADZIK – magister, zatrudniona w Instytucie Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego na stanowisku lektora. Jest w trakcie przygotowywania rozprawy doktorskiej na temat lęku językowego i niepewności językowej nauczycieli uczących na studiach filologicznych. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół psychologicznych uwarunkowań nauczania i uczenia się języków obcych oraz znaczenia emocji w glottodydaktyce. Autorka wielu artykułów publikowanych na łamach czasopisma „Języki obce w szkole”.

Katarzyna PANEK – studentka Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie w dyscyplinie językoznawstwo. Ukończyła pięcioletnie studia na kierunku Filologia polska na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jest także absolwentką studiów podyplomowych w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Uczy języka polskiego w publicznych placówkach oświatowych oraz w projektach dedykowanych dzieciom polonijnym. Zainteresowania naukowe to glottodydaktyka polonijna i ekolingwistyka. Badam motywy, którymi kierują się rodzice, podejmując decyzję dotyczącą utrzymania języka ojczystego na emigracji.

Wioletta PIEGZIK – romanistka, doktorka habilitowana nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, zatrudniona w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu Szczecińskiego. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się na aspektach kognitywnych obecnych w uczeniu się i nauczaniu języka obcego, w szczególności na roli intuicji i świadomości językowej, a także na rozwijaniu zachowań twórczych poprzez naukę języka. Jest autorką dwóch monografii i ponad sześćdziesięciu artykułów. Jej najnowsza książka ukazała się w 2021 roku i przedstawiała zagadnienie intuicji językowej w nauce drugiego języka na przykładzie języka francuskiego. Należy do Akademickiego Towarzystwa Romanistów Polskich "Plejada" oraz Polskiego Towarzystwa Języków Nowożytnych (PTN).

Joanna PITURA – adiunkt w Katedrze Cyfrowej Edukacji Językowej Instytutu Filologii Angielskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, opiekun naukowy Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego SNEC. Prowadzi badania dotyczące uczenia się i nauczania języka obcego wspomagane technologią, zwłaszcza w zakresie rozwijania komunikacji w mowie i piśmie w języku angielskim na uczelni wyższej.

Magdalena POŁCZYŃSKA – kroatystka, literaturoznawczyni i tłumaczka, absolwentka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (doktorat na tejże Uczelni obroniony w r. 2017). Od roku akademickiego 2019/2020 wykładowczyni w Zakładzie Kroatystyki i Serbistyki Instytutu Filologii Słowiańskiej UW (lektorka języka chorwackiego), w latach 2020-2011 lektorka języka polskiego jako obcego oraz wykładowczyni przedmiotów polonistycznych w Instytucie Kroatystyki Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu w Rijeci.

Kinga POTOCKA – absolwentka studiów magisterskich z filologii angielskiej ze specjalnością Applied Linguistics oraz studiów licencjackich z filologii angielskiej ze specjalnością Business English. Jej zainteresowania badawcze obejmują rozwój umiejętności tworzenia złożonych wypowiedzi pisemnych w języku angielskim ze szczególnym uwzględnieniem warstwy merytorycznej, a także pisanie kreatywne.

Ewa PÓLTORAK – doktor nauk humanistycznych, zatrudniona jako adiunkt w Instytucie Językoznawstwa Wydziału Humanistycznego w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Obszary jej zainteresowań naukowych sytuują się w obrębie językoznawstwa stosowanego,

a w szczególności dotyczą analizy różnych aspektów procesu glottodydaktycznego. Interesuje ją praktyczny wymiar wykorzystania nowych technologii oraz przestrzeni wirtualnej w procesie nauczania-uczenia się języków obcych, jak również optymalizacja warunków zinstytucjonalizowanych form kształcenia językowego, w tym przede wszystkim rola czynników afektywnych w kształceniu językowych kompetencji komunikacyjnych oraz sposoby pokonywania trudności w uczeniu się drugiego/kolejnego języka obcego w okresie wczesnej dorosłości.

Elisa PRADA DIAZ – doktorantka na Uniwersytecie w Sewilli. Jej praca doktorska dotyczy strategii słuchania w uczeniu i nauczaniu języka angielskiego jako obcego.

Joanna ROKITA-JAŚKOW – dr hab jest profesorem Uniwersytetu Pedagogicznego, kierownikiem Katedry Dydaktyki Języka Angielskiego, członkiem zarządu Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego oraz Early Language Learning Research Association. Jej zainteresowania badawcze dotyczą kształcenia nauczycieli języków obcych, nauczania języków obcych dzieci, a ostatnio sytuacji uczniów wielojęzycznych w polskiej szkole. Jest Autorką ok. 60 artykułów i 5 książek.

Katarzyna ROKOSZEWSKA – otrzymała tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa na Uniwersytecie Wrocławskim. Obecnie jest adiunktem badawczo-dydaktycznym w Instytucie Językoznawstwa na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie, gdzie prowadzi zajęcia z językoznawstwa stosowanego i metodyki nauczania języków obcych. Jej zainteresowania badawcze to analiza rozwoju języka z punktu widzenia teorii dynamicznych systemów złożonych na podstawie korpusów językowych ucznia. Jest ona autorką jednej monografii i wielu artykułów.

Tomasz RÓG – doktor, adiunkt w Katedrze Filologii Akademii Nauk Stosowanych im. S. Staszica w Pile. Jest autorem podręcznika metodycznego *Nauczanie języków obcych. Teoria, badania, praktyka*, artykułów, monografii naukowych i materiałów dydaktycznych dla nauczycieli. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się na dydaktyce języków obcych, a w szczególności na podejściu zadaniowym, nauczaniu pragmatyki, kreatywności językowej i komunikacji interkulturowej.

Jacek RYSIEWICZ – teacher trainer at Faculty of English A. Mickiewicz University. Interests: L1/L2 acquisition, FL aptitude, teacher training.

Agnieszka M. SENDUR – doktor nauk humanistycznych, nauczyciel akademicki, metodyk, trener i egzaminator, autorka i współautorka podręczników oraz innych materiałów dydaktycznych i egzaminacyjnych. Jej główne zainteresowania badawcze koncentrują się wokół dydaktyki języków obcych, w tym języków specjalistycznych, wykorzystania nowych technologii w nauczaniu, testowania i oceniania oraz uczciwości akademickiej. Zatrudniona na stanowisku adiunkta na Wydziale Psychologii, Pedagogiki i Nauk Humanistycznych Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, pełni funkcję Kierownika Studium Języków Obcych.

Anna SERETNY – dr hab., prof. UJ, autorka licznych publikacji z zakresu glottodydaktyki polonistycznej. W swojej pracy naukowej zajmuje się badaniami kompetencji leksykalnej uczących się polszczyzny, analizą leksykalnej dostępności tekstów pisanych i mówionych, uwarunkowaniami efektywnej inferencji leksykalnej, formułicznością języka. W kręgu jej zainteresowań pozostają także zagadnienia związane z dydaktyką języka odziedziczonego i polszczyzny edukacyjnej.

Katarzyna SIERAK – magister, doktorantka III roku Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Agata SŁOWIK-KROGULEC – adiunkt w Instytucie Filologii Angielskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Jej zainteresowania naukowe obejmują szkolenie nauczycieli języków obcych, glottogeragogikę (tj. nauczanie języka angielskiego tzw. starszych dorosłych, czyli osoby w wieku 60+), edukację całościową, różnice indywidualne oraz psychologię pozytywną w edukacji. Obecnie zajmuje się badaniami nad dobrostanem uczniów i nauczycieli j. obcego.

Maciej SMUK – zatrudniony na stanowisku profesora uczelni w Instytucie Romanistyki na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Jego zainteresowania badawcze dotyczą psychologicznych i społecznych aspektów nauki języków obcych. Jest autorem lub współautorem trzech pozycji książkowych, współredaktorem kilku monografii i autorem kilkudziesięciu artykułów opublikowanych w Polsce i za granicą.

Magdalena SOWA – zatrudniona na stanowisku profesora uczelni w Katedrze Lingwistyki Stosowanej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Nauczanie języków obcych dla potrzeb i do celów zawodowych oraz kształcenie nauczycieli języków obcych wpisują się w główny nurt jej zainteresowań badawczych. Jest autorką licznych publikacji z zakresu glottodydaktyki, a w szczególności dydaktyki języka specjalistycznego.

Małgorzata SPYCHAŁA-WAWRZYŃIAK – dr hab., profesor w Instytucie Języków i Literatur Romańskich (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) w Poznaniu. Zajmuje się takimi dziedzinami jak m.in: dydaktyka nauczania języka hiszpańskiego, akwizycja języka, kształcenie nauczycieli języków obcych. Autorka serii podręczników Descubre do nauczania języka hiszpańskiego. Rzeczniczka (MEiN), pomysłodawca i koordynator pierwszego w Polsce Studium Podyplomowego Dydaktyki Języka Hiszpańskiego (2005-2018) oraz autorka projektu pierwszej Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Hiszpańskiego (2010-2016). Członkini PTN oraz hiszpańskiego stowarzyszenia ASELE. Współpracuje lub współpracowała z kilkoma uczelniami zagranicznymi, m.in. Stanford University (USA), Universidad Complutense (Hiszpania), Uniwersytet Veracruz (Meksyk), Université Renne (Francja), Universidad de Antioquia (Kolumbia), Pontificia Universidad Católica de Valparaíso (Chile).

Patrycja STASIAK – doktor, adiunkt w Katedrze Italianistyki Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie prowadzi zajęcia z Praktycznej Nauki Języka Włoskiego, Glottodydaktyki oraz Nauczania Kooperatywnego. W ramach Sojuszu 4EU+ współtworzyła projekt SHADOW – Peer to peer shadowing, opracowując nowe podejście do nauki języka obcego i jego kultury w oparciu o tutoring rówieśniczy.

Krystyna SZYMANKIEWICZ – romanistka, adiunkt w Instytucie Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. W pracy badawczej zajmuje się problematyką kształcenia nauczycieli języków obcych, skupiając się na zagadnieniach związanych z procesem rozwoju profesjonalnego, takich jak wykorzystanie refleksji, rola teorii osobistych nauczycieli, rozwijanie kompetencji zawodowych. Inne obszary zainteresowań naukowych dotyczą strategicznego podejścia do uczenia się języków obcych oraz wielojęzyczności i wielokulturowości w glottodydaktyce. Jest autorką monografii „Przyszli nauczyciele języków obcych na drodze budowania kompetencji zawodowej. Refleksja – Uczenie się - Rozwój” (2017) oraz publikacji z zakresu nauczania /uczenia się języków obcych w krajowych i zagranicznych monografiach i czasopismach. Wieloletni opiekun praktyk pedagogicznych w Instytucie Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Anna SZCZEPANIAK-KOZAK – dr hab. prof. UAM pracuje na stanowisku profesora uczelni w Szkole Języków i Literatury Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jej główne zainteresowania naukowe to językoznawstwo stosowane, w szczególności pragmatyka interjęzykowa (akwizycyjna), nauczanie języka obcego/drugiego oraz mowa nienawiści i ekstremizm wyrażony językowo. Jest autorką sześciu książek, współredaktorką siedmiu

monografii i autorką ponad 60 innych prac naukowych. Obecnie pełni funkcję głównej koordynatorki projektu MaMLiSE (Majority and Minority Languages in School Environment: Helping Teachers, Pupils and Parents) prowadzonego w ramach programu Erasmus+. Projekt ma na celu przygotowanie oferty szkoleniowej dla nauczycieli pracujących w klasach zróżnicowanych pod względem znajomości języka edukacji szkolnej. W latach 2014–2016 prowadziła działalność badawczą i szkoleniową w ramach współfinansowanego przez Komisję Europejską projektu RADAR („Regulating Anti-Discrimination and Anti-Racism”). Zespół RADAR prowadził badania w zakresie mowy nienawiści o podłożu rasistowskim i ksenofobicznym.

Anna TURULA – dr hab., prof. UP, jest pracownikiem Instytutu Anglistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie; jest kierownikiem Katedry Cyfrowej Edukacji Językowej. Ma 35-letnie doświadczenie w glottodydaktyce, 20-letnie doświadczenie w uniwersyteckiej edukacji nauczycieli języków obcych, 16-letnie doświadczenie w kształceniu na odległość zarówno w wirtualnych środowiskach edukacyjnych jak za pomocą różnych narzędzi Web 2.0. Jej badania i publikacje dotyczą sfery poznawczej i afektywnej w dydaktyce języków obcych, tradycyjnej i zdalnej; międzykulturowej kompetencji komunikacyjnej; oraz kształcenia nauczycieli języków obcych.

Aleksandra WACH – dr hab., prof. UAM, jest zatrudniona na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie prowadzi kursy z zakresu kształcenia nauczycieli języka angielskiego. Jej zainteresowania badawcze obejmują różne aspekty kształcenia nauczycieli, a także zastosowanie nowoczesnych technologii w dydaktyce językowej oraz interkulturowość i wielojęzyczność w edukacji.

Marzena WAWRZEŃ – doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, asystent w Instytucie Glottodydaktyki Polonistycznej UJ, lektorka języka polskiego, członek komisji egzaminacyjnych na państwowych egzaminach z języka polskiego jako obcego. Jej zainteresowania naukowe skoncentrowane są wokół podejścia ukierunkowanego na działanie, metodyki zadaniowej, komunikacji międzykulturowej oraz dydaktyki kultury w nauczaniu języka polskiego jako obcego.

Karolina WAWRZONEK – starszy asystent w Instytucie Romanistyki UW, prowadzi zajęcia z praktycznej nauki języka francuskiego, w tym gramatyki stosowanej, a także aktualności francuskie i frankofońskie. Współtworzy Olimpiadę Języka Francuskiego, współpracuje z CKE, wydawnictwami językowymi, tworząc dla nich różnorodne materiały dydaktyczne, w tym interdyscyplinarne scenariusze lekcyjne dla ORE. Mój obszar poszukiwań naukowych to przede wszystkim podręczniki do nauki języków obcych oraz inne materiały dydaktyczne, a także kształcenie przyszłych nauczycieli języka francuskiego.

Emilia WĄSIKIEWICZ-FIRLEJ – doktor habilitowany, językoznawczyni, anglistka, pracuje na stanowisku profesora uczelni na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jej zainteresowania naukowe skupiają się na ekolingwistyce i komunikologii, komunikacji zawodowej i międzykulturowej, analizie dyskursu biznesowego i reklamowego, nauczania języków specjalistycznych, a ostatnio także wielojęzyczności i rodzinnej polityce językowej. Opublikowała ponad 50 prac naukowych z zakresu językoznawstwa stosowanego i wygłosiła ponad 40 referatów na konferencjach krajowych i zagranicznych. Obecnie (2020–2023) jest zaangażowana w międzynarodowy projekt MaMLiSE - Majority and Minority Languages in School Environment (mamlise.amu.edu.pl), finansowany z Programu Partnerstw Strategicznych Erasmus+ w sektorze edukacji szkolnej. Celem projektu jest opracowanie materiałów szkoleniowych dla nauczycieli pracujących z dziećmi z doświadczeniem migracji oraz wskazówek dla ich rodziców.

Aleksander WIATER – doktor nauk humanistycznych i nauk o języku, adiunkt, kierownik Pracowni Dydaktyki Języka Francuskiego w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego; nauczyciel języków francuskiego, hiszpańskiego i polskiego jako obcego; autor (lub współautor) blisko 20 publikacji naukowych (w tym monografii) i ponad 30 wystąpień konferencyjnych (z czego ponad 20 międzynarodowych) m.in. w Meksyku, Francji, Czechach, Portugalii, Ukrainie, Niemczech, Albanii. Rzeczoznawca MEiN ds. podręczników do nauczania języków francuskiego i hiszpańskiego.

Małgorzata WIDEL-IGNASZCZAK – doktor nauk humanistycznych, adiunkt w Katedrze Translatoryki i Języków Słowiańskich KUL, nauczyciel akademicki od 2004 roku. Autorka ponad 40 artykułów naukowych, 1 monografii „Przekaz leksyki religijnej z języka polskiego na język rosyjski”, Lublin 2017 oraz podręcznika akademickiego „Język rosyjski w biznesie. Poziom B1 i B2”, Lublin 2015 (współautor Katarzyna Martyniuk). Uczestniczyła w ponad 50 konferencjach krajowych oraz międzynarodowych. Zainteresowania badawcze: dydaktyka języków obcych – szczególnie zagadnienia związane z językiem rosyjskim w sferze biznesu; translatoryka, zwłaszcza badania nad przekładem polsko-rosyjski; komunikacja interkulturowa; teolingwistyka – zagadnienia języka religijnego.

Halina WIDŁA – profesor w Instytucie Językoznawstwa Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Dawid WIERZBICKI – doktorant w Szkole Doktorskiej UWM w Olsztynie w dziedzinie: nauki humanistyczne, dyscyplina naukowa: językoznawstwo, promotor: dr hab. Mariola Jaworska, prof. UWM, promotor pomocnicza: dr Magdalena Makowska. Tytuł magistra uzyskał w zakresie zarządzania, specjalność: coaching menedżerski w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania im. prof. T. Kotarbińskiego w Olsztynie. Zainteresowania naukowe obejmują zagadnienia związane z językoznawstwem, wykorzystywaniem zasobów szkoleniowych, internetowych oraz technologii do uczenia się i nauczania języka niemieckiego w środowisku biznesowym; tworzenie koncepcji szkoleniowo - wdrożeniowych w zakresie nauki języka specjalistycznego; wykorzystanie stylów komunikacji i języka korzyści w sprzedaży.

Danuta WIŚNIEWSKA – dr hab., prof. UAM. Zainteresowania naukowe: dydaktyka języka angielskiego jako obcego, metodologia badań, semiotyka, krajobraz językowy (linguistic landscape), pamięć społeczna. Publikacje książkowe: (a) *Introducing autonomy in the foreign language classroom: qualitative research on teachers' practice and problems encountered* (Dublin 2009); (b) *Action research in EFL pedagogy. Theory and analysis of practice* (Poznań 2013).

Marta WOJAKOWSKA – doktor, Zakład Dydaktyki Języków Romańskich Uniwersytet Warszawski, Wydział Neofilologii, Instytut Romanistyki. Tematyka badań: rozwijanie kompetencji różnojęzycznej i różnokulturowej w ramach nauczania języka obcego, nauczanie języka specjalistycznego.

Publikacje:

2022 r.- „Culturally anchored lexical units in modern foreign language teaching” w *European Scientific Language Journal XLinguae*, Issue n°3, 2022, ISSN 1337-8384 .

2022 r.- „Pandemia a nowe możliwości nauczania języków specjalistycznych” w *Językoznawstwo* Nr 1(16) /2022, ISSN 2391-5137.

2021 r.- “O kompetencjach interpretacyjnych w badaniach i praktyce dydaktycznej” w “Rozmowy o glottodydaktyce. Studia ofiarowane profesor Jolancie Sujeckiej-Zajac”, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, ISBN 978-83-235-5283-3

2021 r. « Développer la compétence plurilingue et pluriculturelle en classe de Français sur Objectifs Spécifiques (exemple du français de la diplomatie) », Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, ISBN 978-83-235-5060-0

2020 r. „Różnorodność, codzienność i wyzwanie dla bezpieczeństwa w Europie” w „Język w dyskursie o bezpieczeństwie”, Wydawnictwo Elipsa, ISBN 978-83-8017-301-9.

Bernadeta WOJCIECHOWSKA – pracuje w Zakładzie Akwizycji Języka i Glottodydaktyki w Instytucie Języków i Literatur Romańskich Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Przewodnicząca Akademickiego Towarzystwa Romanistów Polskich „Plejada”. Jej zainteresowania naukowe obejmują problematykę komunikacji interkulturowej oraz dyskursu medialnego i akademickiego w zakresie różnic kulturowych oraz modelowania kompetencji dyskursywnej i interkulturowej w kontekście nauczania/uczenia się języka obcego. Przewodniczyła polskiemu zespołowi w realizacji międzynarodowego projektu DECLAME’FLE Développement d’un Espace Collaboration FLE; Littérature, Apprentissage, Migration, Exil, Erasmus + (2019-2022).

Agata WOLANIN – z zawodu i z pasji nauczyciel. Od 2016 roku pracuję w Katedrze Dydaktyki Języka Angielskiego Instytutu Filologii Angielskiej w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie prowadząc kursy z Praktycznej Nauki Języka Angielskiego jak i kursy specjalistyczne w obszarze glottodydaktyki. W 2019 obroniłam rozprawę doktorską na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W pracy naukowej zajmuję się szeroko pojętą edukacją interkulturową i wielojęzyczną, w szczególności rozbudzaniem wrażliwości kulturowej na zajęciach języka angielskiego.

Marzena WYSOCKA-NAREWSKA – doktor, adiunkt w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autorka kilkudziesięciu artykułów i 2 monografii z zakresu językoznawstwa stosowanego. Prowadzi badania z fosylizacji języka angielskiego i polskiego, czynników warunkujących zmiany językowe oraz środków zapobiegających regresji języka, a także szeroko-pojętego aspektu różnic indywidualnych osoby ucznia i nauczyciela, takich jak emocje, oraz nauczanie zdalne, klasa post-pandemiczna, teksty poetyckie w nauczaniu języka obcego. Jest autorką tekstów piosenek do płyty „Zabawa w samogłoski logorytmicznie” (2023) będącej narzędziem terapeutycznym do wykorzystania w terapii mowy u polskich i obcojęzycznych użytkowników języka polskiego.

Ryszard ZIAJA – adiunkt w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu Opolskiego. W roku 2014 obronił pracę doktorską „Paul Gerhards Kirchenlieder. Eine kognitiv-linguistische Studie“. Zainteresowania badawcze: akwizycja języka, glottodydaktyka, język mniejszości narodowej, język religijny, językoznawstwo kognitywne

Malgorzata Adams-Tukiendorf – Senior Lecturer at the Institute of Linguistics, Faculty of Philology, University of Opole, Opole, Poland; Deputy Dean and English Studies Coordinator at her Faculty. She holds a PhD in linguistics. She specializes in foreign language acquisition. Her main research interests are cognitive and affective factors influencing writing in a foreign language, the role of intelligence and creativity in learning a foreign language and specifically in learning to write. Her current interests focus also on the role of reflection in the teaching profession. She runs teacher training courses for ELT students and practitioners and teaches academic writing at the university. She is a coauthor of a writing manual for EFL students (Developing writing skills) and an author of numerous articles on selected issues which reflect her research interests. She is also a transactional analysis practitioner in the field of education, a career coach, a tutor and a mentor in the academic professional context.

Mirosław PAWLAK is Professor of English at the Faculty of Pedagogy and Fine Arts, Adam Mickiewicz University, Kalisz, Poland, and the Faculty of Humanities and Social Sciences,

University of Applied Sciences, Konin, Poland. His research interests include form-focused instruction, corrective feedback, learner autonomy, learning strategies, motivation, willingness to communicate, emotions in L2 learning and teaching, study abroad, English-medium instruction, and pronunciation teaching. Mirosław Pawlak is Editor-in-Chief of journals *Studies in Second Language Learning and Teaching* and *Konin Language Studies*, and the book series *Second Language Learning and Teaching* (Springer). He has published over three hundred books, edited collections, book chapters and journal articles.